

Germanistika

Prijedlog studija germanistike

1. UVOD	2
2. OPĆI DIO	2
2.1. Naziv studija	2
2.2. Nositelj studija	3
2.3. Trajanje studija	3
2.4. Uvjeti upisa	3
2.5. Preddiplomski studij	3
2.6. Diplomski studij	3
a) Kulturološki smjer	3
b) Nastavnički smjer	4
c) Prevoditeljski smjer	5
3. OPIS PROGRAMA	7
A) DIPLOMSKI STUDIJ GERMANISTIKE, KULTUROLOŠKI SMJER	7
1. Popis obveznih i izbornih kolegija	7
2. Opis kolegija	8
B) DIPLOMSKI STUDIJ GERMANISTIKE, NASTAVNIČKI SMJER	19
1. Popis obveznih i izbornih kolegija	19
2. Opis kolegija	20
C) DIPLOMSKI STUDIJ GERMANISTIKE, PREVODITELJSKI SMJER	29
1. Popis obveznih i izbornih kolegija	29
2. Opis kolegija	31

Germanistika

Prijedlog studija germanistike

1. UVOD

Višestoljetni politički, gospodarski, kulturni i jezični dodiri Hrvatske sa zemljama njemačkoga govornoga područja rezultirali su činjenicom da se njemački jezik u sjevernoj i istočnoj Hrvatskoj etablirao ne samo kao prvi strani jezik, nego i kao medij s pomoću kojega je stanovništvo tih hrvatskih područja dolazilo u dodir s tehnološkim i kulturnim dostignućima germanofonih i ostalih europskih zemalja. Povijesna protega gospodarskih i kulturnih veza sa zemljama njemačkog govornog područja nastavlja se i u sadašnjosti. Tu je prije svega riječ o vezama s Austrijom i Saveznom Republikom Njemačkom kao važnim gospodarskim i političkim partnerima Republike Hrvatske u sklopu europskih integracija, ali i kao zemljama u kojima živi i radi nekoliko stotina tisuća hrvatskih građana. U tom je kontekstu studij germanistike sa svojom 110 godina dugom tradicijom na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu samorazumljiva činjenica.

Oslanjajući se na tu tradiciju, ali uzimajući u obzir i političku važnost germanofonih zemalja te njemačkoga jezika kao jezika Europske Unije s najviše izvornih govornika i njemačkoga govornoga područja kao gospodarski najznačajnijega u Europi, a trećega u svijetu, studij germanistike neizostavna je sastavnica hrvatskoga visokoškolskoga sustava u području humanističkih znanosti. Dok je preddiplomski studij koncipiran radi posredovanja širokoga germanističkoga obrazovanja na području jezika, književnosti i kulture te stjecanja visoke jezične kompetencije u njemačkom jeziku, diplomski studij sa svoja tri smjera – kulturološkim, nastavničkim i prevoditeljskim – omogućuje studentima specijalizaciju u skladu s osobnim afinitetima i potrebama tržišta.

Preddiplomski i diplomski studij organizirani su kao dvopredmetni studiji, tj. mogu se ravnopravno kombinirati s drugim dvopredmetnim studijima na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Tijekom preddiplomskoga studija na Odsjeku za germanistiku student mora skupiti 90, a tijekom diplomskoga studija 60 bodova.

Studij je otvoren prema pokretljivosti studenta utoliko što omogućava nastavak obrazovanja u sklopu diplomskoga studija germanistike na Odsjeku za germanistiku i studentima koji su stekli baccalaureat humanističkih znanosti, smjer germanistika na nekoj drugoj obrazovnoj instituciji u zemlji ili inozemstvu.

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv studija: germanistika

2.2. Nositelj studija je Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, a izvođač studija je Odsjek za germanistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

2.3. Trajanje studija: 10 semestara (3 + 2 godine).

2.4. Uvjeti upisa na studij: završena srednja škola i položen razredbeni ispit

2.5. Preddiplomski studij

Preddiplomski studij germanistike koncipiran je tako da studentima pruži široko zasnovano, solidno obrazovanje iz cjelokupnog područja struke i omogućiti stjecanje visoke jezične kompetencije u njemačkome jeziku. Naglasak se pritom daje na stjecanje temeljnih znanja i sposobnosti te na posredovanje općenitih spoznaja. Po svom karakteru, u preddiplomskom studiju posredovanje primijenjenih i praktičnih kompetencija ima jednaku težinu kao i posredovanje znanstvenih i teoretskih znanja.

Osim ključnih stručnih kompetencija preddiplomski studij germanistike posreduje i niz primijenjenih kompetencija, tj. metodičkih i praktičnih sposobnosti za rješavanje komunikativnih, jezičnih, književnih, tekstualnih i općih kulturnih pitanja. Prvostupnik germanistike osobit će se tokom studija za:

- logičko, apstraktno i analitičko razmišljanje i bit će na taj način u stanju analizirati kompleksna pitanja s područja jezika i književnosti odnosno usmene i pismene komunikacije i s tim u vezi razrađivati različite modele njihova rješavanja;

- razumijevanje jezičnih fenomena u njihovu sistematskom, medijskom, socijalnom, psihološkom i povijesnom kontekstu;

- pisanje tekstova prema njihovoj namjeni i adresatima, u skladu s vrstom teksta i oblikom medija;

- analiziranje i interpretiranje književnih tekstova;

- samostalno produbljivanje i proširivanje znanja i kompetencija stečenih na području germanistike, pa i izvan njega (cjeloživotno učenje).

Svršeni studenti tog studija raspolažu znanjima i sposobnostima koja im omogućuju upisivanje diplomskog studija germanistike ili pak fleksibilno uključivanje u razna područja rada. Pritom treba posebno istaknuti: u izdavaštvu i knjižarstvu, u medijima, državnoj upravi, u javnim i privatnim ustanovama kulturne politike i kulturnog posredovanja, na poslovima propagande, marketinga, *public relations*, te raznih slobodnih profesija (npr. publicisti, pisci).

2.6. Diplomski studij

a) Kulturološki smjer

Temeljeći se na znanjima i vještinama stečenim na preddiplomskom studiju, diplomski studij germanistike, kulturološki smjer, koncipiran je tako da služi produbljivanju i nadopuni temeljnih znanja struke te dodatno kvalificira za poslove koji zahtijevaju primjenu znanstvenih spoznaja i metoda.

Uz znanstvenu obradu središnjih pitanja germanističkih struka (prije svega književnosti i lingvistike), ovaj smjer će osobitu pozornost posvetiti aspektima interkulturalnosti i multimedijalnosti. Interkulturalnost, shvaćena kao teorijsko, empirijsko ili komparatističko bavljenje germanističkim temama u njihovu prožimanju sa srodnim pojavama u drugim kulturama, bit će prvenstveno usmjerena na raznovrsne dodire hrvatske i njemačke kulture, književnosti i jezika. Polazeći od toga da je kulturna komunikacija današnjice izrazito multimedijalna, ovo studijsko

usmjerenje snažan naglasak stavlja i na multimedijalnost, posebice na medije poput kazališta, filma, televizije, te raznih vidova suvremenih medija. Uz to, studenti bi trebali upisivati izborne kolegije iz srodnih disciplina (strane filologije, komparativna književnost, filozofija, opća lingvistika, fonetika, povijest umjetnosti...).

Svršetak diplomskog studija germanistike uvjet je za upis doktorskog studija.

Magistar germanistike će tijekom studija steći sposobnost samostalnog bavljenja znanstvenim temama, uključujući sadržajnu i metodičku refleksiju; nadalje, steći će povećanu sposobnost kritičke recepcije relevantne stručne literature i njezine primjene u okviru odabrane teme; osposobit će se za razumijevanje procesa oblikovanja književnog kanona (procesu vrednovanja, faze recepcije), te za razumijevanje i analizu odabranih književnih tekstova, u njihovoj formalnoj i sadržajnoj složenosti; steći će sposobnost teorijski usmjerenog prikupljanja, analize i prikaza korpusa, odnosno podataka govorenoga i/ili pisanoga jezika; produbit će svoja znanja iz odabranih područja znanosti o književnosti, lingvistike, kulturologije i teorije medija, te steći sposobnost kritičke refleksije o terminološkim i teorijskim pitanjima tih disciplina; steći će sposobnost uočavanja, opisa i tumačenja raznovrsnih srodnosti i dodira njemačke kulture, književnosti i jezika s drugim, a napose s hrvatskom kulturom, književnošću i jezikom; naposljetku studenti će se osposobiti i za pisanje opsežnijega znanstvenog teksta.

Svršeni studenti smjera germanistika raspolažu znanjima i sposobnostima koja im omogućuju fleksibilno uključivanje u razna područja rada. Ponajprije treba istaknuti njihovu osposobljenost za rad u znanstveno-istraživačkim i visokoškolskim institucijama. Uz to osposobljeni su i za rad u izdavaštvu i knjižarstvu, u medijima, državnoj upravi, u javnim i privatnim ustanovama kulturne politike i kulturnog posredovanja, na poslovima propagande, marketinga, *public relations*, te u raznim slobodnim profesijama (npr. publicisti, pisci).

b) Nastavnički smjer

Diplomski studij germanistike, nastavnički smjer, osposobljava studente za organizaciju procesa učenja i podučavanja njemačkog jezika u nastavi s učenicima različitih uzrasta i za različite tipove nastave.

Tijekom studija studenti stječu ova znanja, vještine i kompetencije: kompetenciju u njemačkom jeziku na razini C2 Europskih referentnih stupnjeva; poznavanje lingvističkog opisa standardnog njemačkog jezika; upućenost u spoznaje suvremenih lingvističkih smjerova; poznavanje njemačko-hrvatskih kulturnih, jezičnih i književnih dodira; upućenost u karakteristike regionalnih standarda njemačkog jezika; elementarno poznavanje nekih stručnih jezika (opći poslovni jezik, gospodarstvo, pravo, reklamiranje i mediji, prirodne i tehničke znanosti); upućenost u povijest njemačkog jezika; poznavanje kulture zemalja njemačkog govornog područja (geografske, kulturno-povijesne, društveno-političke, gospodarske i ekološke datosti); poznavanje književnosti njemačkog govornog područja (povijesti književnosti i aktualne književne ponude); poznavanje teorije književnosti i metoda pristupa književnim djelima; poznavanje teorijskih temelja učenja i podučavanja njemačkog kao stranog jezika, nastavnih principa, te lingvističkih i kognitivnih teorija na kojima oni počivaju, posebno teorija o stjecanju drugog jezika; poznavanje najvažnijih metoda i postupaka podučavanja djece, mladih i odraslih, s posebnim naglaskom na komunikacijskom pristupu i inovativnim oblicima učenja i podučavanja; sposobnost evaluacije udžbenika, izrade vlastitih nastavnih materijala, primjene novih medija; poznavanje tehnika istraživačkog rada s obzirom na proces učenja i podučavanja njemačkog kao stranog jezika.

Studenti stječu ove sposobnosti: sposobnost primjene pojmova, metoda i spoznaja suvremene lingvistike pri analizi pojedinih aspekata jezika i upotrebe jezika; sposobnost jezične i književne analize tekstova; sposobnost analize kultura zemalja njemačkog govornog područja; sposobnost

planiranja, izvođenja i kritičke analize procesa učenja i podučavanja njemačkog kao stranog jezika; vladanje strategijama posredovanja i učenja jezičnih vještina; sposobnost upotrebe informatičkih i komunikacijskih tehnologija; sposobnost pronalaženja informacija; vladanje tehnikama znanstvenog i istraživačkog rada.

U okviru odgojno-obrazovnog bloka studenti stječu znanja s područja društvenih znanosti, psihologije, pedagogije i didaktike, potrebna da bi proces učenja i podučavanja stranog jezika mogli sagledati na stručan način, vršiti teorijski obrazloženu analizu svojeg djelovanja, kritički razmišljati o njemu te djelovati samostalno i kreativno.

Završni rad: studenti obrađuju temu s područja učenja i podučavanja njemačkog kao stranog jezika.

Mogućnosti zaposlenja: u obrazovanju, u znanosti, u medijima.

c) Prevoditeljski smjer

Uslijed pojačane globalizacije u svim područjima života te političkih promjena u posljednjem desetljeću mnogostruko je povećana međunarodna razmjena na svim razinama, od znanja i tehnologija do ljudi i roba, a razmjerno tome porasla je potreba za prijevodima i kvalitetnim prevoditeljima. Prevođenje tekstova svih vrsta te simultano i konzekutivno prevođenje na međunarodnim konferencijama i razgovorima dobro je dimenziju međunarodnog masovnog načina komuniciranja. Potreba za prevođenjem postala je tako velika da ju na duži rok može zadovoljiti samo dobro osmišljeni diplomski studij prevođenja na hrvatskim sveučilištima.

Potražnja za kvalitetnim prevoditeljima u našoj zemlji još će se povećati pridruživanjem Hrvatske europskim i atlantskim asocijacijama. Zbog svega toga smatramo da je posljednji trenutak za otvaranje diplomskog prevoditeljskog studija za obrazovanje visokokvalitetnih prevoditelja koji će biti u stanju udovoljiti visokim europskim i svjetskim standardima međunarodne komunikacije.

Cilj diplomskog prevoditeljskog studija je obrazovati prevoditelje kao posrednike između jezika i kultura koji će biti stručnjaci za prenošenje informacija i sadržaja iz jednog jezika u drugi, ali i u oblikovanju tekstova te će pored izvrsnog poznavanja dvaju stranih jezika i hrvatskog jezika posjedovati i široko opće obrazovanje. Pretpostavka za uspjeh ovog studija je dobro osmišljena integracija teorijskih i praktičnih predmeta, odnosno znanja i vještina na načina da teorija počiva na praksi, a praksa se hrani i oplemenjuje teorijskim uvidima.

Diplomski prevoditeljski studij traje četiri semestra. Na ovaj studij mogu se upisati studenti koji su završili preddiplomski studij germanistike i stekli akademski naziv „baccalaureus“ (humanističkih znanosti, smjer germanistika). Studij se sastoji od dva modula, jednog za izobrazbu prevoditelja (pimeno prevođenje) i drugog za izobrazbu tumača (usmeno prevođenje).

Ovaj studijski smjer može se kombinirati samo s prevoditeljskim smjerovima na onim odsjecima Filozofskog fakulteta koji također u svojoj ponudi imaju prevoditeljski smjer. Studij je dvopredmetan, oba jezika su ravopravna.

Predlagači ovog studijskog smjera pokrenuli su prije tri godine poslijediplomski stručni prevoditeljski studij na Filozofskom fakultetu u Zagrebu te posjeduju određeno iskustvo u organizaciji i izvođenju studija prevođenja. Pored toga vode Tempus projekt za izradu curriculuma za izobrazbu prevoditelja u Hrvatskoj, u koji su pored Sveučilišta u Zagrebu i Zadru uključena i sveučilišta iz Beča, Bruxellesa i Pariza. Prijedlog curriculuma za diplomski prevoditeljski studij načinjen je u suradnji s profesorima spomenutih sveučilišta.

Kompetencije koje stječe student: sposobnost posredovanja među jezicima i kulturama, visoka jezična i kulturna kompetencija uz posebne prevoditeljske kompetencije koje uključuju izbor strategije i metode prevođenja, dodatna specijalizacija u barem dva znanstvena područja, informatička kompetencija, pisano i multimedijско dizajniranje tekstova, dobro poznavanje hrvatske normativne gramatike i pravopisa, kompetencije simultanog i konzekutivnog prevođenja itd.

2.7. Germanistika se ne mora studirati kao cjelina.

2.8. Završetkom preddiplomskog studija stječe se akademski naziv baccalaureus / baccalaura (prvostupnik / prvostupnica) humanističkih znanosti, smjer germanistika. Završetkom diplomskoga studija germanistike stječu se akademski nazivi: a) magistar germanistike – kulturološki smjer, b) magistar germanistike – nastavnički smjer i c) magistar germanistike – prevoditeljski smjer.

3. OPIS PROGRAMA

A) DIPLOMSKI STUDIJ GERMANISTIKE, KULTUROLOŠKI SMJER

1. Popis obveznih i izbornih kolegija

7. semestar

	broj sati	bodovi
Jezik i kultura	2	3
Izborni kolegij*	2	3
Izborni kolegij*	2	3
Izborni kolegij*	2	3
Izborni kolegij**	2	3

8. semestar

	broj sati	bodovi
Njemačko-hrvatski jezični dodiri	2	3
Njemačko-hrvatski književni dodiri	2	3
Izborni kolegij*	2	3
Izborni kolegij*	2	3
Izborni kolegij**	2	3

9. semestar

	broj sati	bodovi
Književnost i mediji	2	3
Izborni kolegij*	2	3
Izborni kolegij*	2	3
Izborni kolegij*	2	3
Izborni kolegij**	2	3

10. semestar

	broj sati	bodovi
Seminar – konzultacije za diplomande	1	3
Završni rad		12

* Izborni kolegij iz ponude Odsjeka. Tijekom diplomskog studija student mora položiti najmanje 2 književna i najmanje 2 lingvistička kolegija.

** Izborni kolegij iz ponude Fakulteta (u dogovoru s nastavnikom savjetnikom).

2. Opis kolegija

a) Obvezni

Jezik i kultura
Njemačko-hrvatski jezični dodiri
Njemačko-hrvatski književni dodiri
Književnost i mediji

Naziv kolegija: Jezik i kultura

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: obvezatni

Oblik nastave: 2 sata predavanja tjedno

Uvjet: upisan VII. semestar

Ispit: usmeni ispit

Sadržaj: Kolegij studentima posreduje teorijsku osnovu za razumijevanje međusobno uvjetovanih odnosa jezika i kulture. Težište je na pristupu istaknutih njemačkih jezikoslovaca W. von Humboldta i Lea Weisgerbera odnosno u određenju jezika kao djelatne snage koja određuje sliku svijeta, a time i kulturu svakog naroda. Razmatraju se i različita određenja pojma kulture, pri čemu osobito značenje ima kultura svakodnevice koja je najčešći posrednik kulturnih obrazaca.

Cilj: osposobljenost studenata za identifikaciju, razumijevanje i predviđanje utjecaja i interkulturnih dodira te kulturnog transfera

Literatura: Hannes Kniffka, Elemente einer kulturkontrastiven Linguistik, Frankfurt/Main, 1995;
Klaus P. Hansen, Kultur und Kulturwissenschaft, Tübingen, 1995

Naziv kolegija: Njemačko-hrvatski jezični dodiri

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: obvezatni

Oblik nastave: 1 sat predavanja i 1 sat seminara

Uvjeti: -

Ispit: pismeni ispit i esej

Sadržaj: Njemačko-hrvatski jezični odnosi posebno su intenzivni u razdoblju hrvatske povijesti koje počinje izborom Ferdinanda I. za hrvatskoga kralja i traje do raspada Austro-Ugarske Monarhije 1918. Nosioci njemačkoga jezika u hrvatskim su zemljama germanofoni doseljenici (obrnici, trgovci, liječnici, službenici, časnici, vojnici), a i hrvatsko je plemstvo u bliskim odnosima s austrijskim. U drugoj polovici 18. stoljeća njemački je jezik viših staleža, dok se hrvatskim služi domaći, niži sloj. Posebnu važnost njemački kao službeni jezik ima na području Vojne krajine (16.-19. st.). U kolegiju se najprije daje prikaz društveno-povijesnoga konteksta njemačko-hrvatskih jezičnih dodira s obzirom na različite hrvatske krajeve, pri čemu se posebna pozornost posvećuje Zagrebu, Varaždinu i Osijeku te Vojnoj krajini. Zatim se tematizira sistemskolingvistički aspekt, koji se u hrvatskome najviše očituje na leksičkoj razini u vidu brojnih germanizama. Posebna pozornost posvećuje se različitim strategijama adaptacije germanizama na fonološkoj, morfološkoj, sintaktičkoj i stilističkoj razini, pri čemu se uzima u obzir sociolingvistička i geolingvistička raslojenost hrvatskoga i njemačkoga jezika s posebnim naglaskom na dijalektima. Kolegij se temelji na metodologijama i rezultatima recentnih istraživanja u sklopu hrvatske germanističke lingvistike.

Cilj: usvajanje znanja o društvenopovijesnim i sistemskolingvističkim aspektima njemačko-hrvatskih jezičnih dodira, senzibiliziranje za sociolingvističku i dijalekatnu raslojenost hrvatskoga i njemačkoga jezika u njihovim međusobnim prožimanjima

Literatura: Glovacki-Bernardi, Zrinjka: Deutsche Lehnwörter in der Stadtsprache von Zagreb / Stanko Žepić: Deutsche Grammatiken kroatischer Verfasser in der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts. Frankfurt am Main et. al.: Peter Lang, 1998.; Petrović, Velimir (Hrsg.): Essekerisch – Das Osijeker Deutsch. Wien: Edition Präsens, 2001.; Piškorec, Velimir: Deutsches Lehngut in der kajkavisch-kroatischen Mundart von Đurđevac in Kroatien. Frankfurt am Main et al.: Peter Lang, 1997.

Naziv kolegija: Njemačko-hrvatski književni dodiri

ECTS-bodovi: 3

Jezik: obvezatni

Trajanje: jedan semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 2 sata predavanja tjedno

Uvjeti: upisano istoimeno predavanje

Ispit: pismeni

Sadržaj: Kolegij će za temu imati raznovrsne srodnosti i dodire njemačke književnosti i kulture (a napose njihove austrijske inačice) s drugim, a napose s hrvatskom književnošću i kulturom. Naglasak će biti na temama koje su članovi Odsjeka i gostujući nastavnici istraživači, bilo u okviru znanstvenih projekata ili samostalno. Moguće teme: nastanak novijega hrvatskog kazališta i drame u tradiciji njemačkog (austrijskog) kazališta i drame; recepcija njemačkih pisaca u Hrvatskoj; korpus njemačkih književnih tekstova nastalih u Hrvatskoj itd.

Cilj: Na osnovi prethodno stečenih znanja o raznim aspektima povijesti njemačke književnosti studenti trebaju steći ponajprije sposobnosti opisa i tumačenja raznovrsnih srodnosti i dodira njemačke kulture, književnosti i jezika s drugim, a napose s hrvatskom kulturom, književnošću i jezikom.

Naziv kolegija: Književnost i mediji

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: obvezni

Oblik nastave: 2 sata predavanja tjedno

Uvjeti: upisan deveti semestar

Ispit: pismeni

Sadržaj: U kombinaciji sustavna (teorijskog) pregleda i egzemplarnih (povijesnih) analiza iz različitih razdoblja njemačke književnosti između 18. i 20. stoljeća, kolegij pruža uvid u promjenjive odnose književnosti i medija na trima područjima: 1. medij književnosti u smislu materijalnog nositelja književne komunikacije (književnost u usmenom, tiskanom, elektronskom mediju); 2. književnost i drugi mediji (kazalište, radio, film, televizija, internet i dr.); 3. intermedijalnost kao odnos književnosti i drugih medija, ostvaren unutar književne strukture. - Egzemplarni uvidi mogu se odnositi na pojedine mikro-epohe u poredbenoj vizuri (npr. sustav književnih medija oko 1800. i oko 2000.), na pojedine žanrove ili medije (npr. *Kalendargeschichte* kao intermedijalni žanr; Brechtovo kazalište kao multimedijalna umjetnost; odnos radiofonskog razvoja i radio-drame 1960-ih godina; Schlöndorffova uprizorenja književnih klasika), na pojedine autore (npr. intermedijalnost kod Goethea, Th. Manna, E. Jelinek), na pojedine tekstove (npr. utjecaj filmske poetike na Döblinov roman *Berlin Alexanderplatz*) i dr.

Cilj: Stjecanje teorijskih i povijesnih znanja o odnosu književnosti i njenih medija, o odnosu književnosti i drugih medija te o fenomenu intermedijalnosti; razvijanje vještine analiziranja i interpretiranja književnih tekstova uzimajući u obzir navedene aspekte (inter)medijalnosti; senzibiliziranje za problematiku kulture čitanja i medijske kulture.

Literatura: P. Ludes: Einführung in die Medienwissenschaft. Entwicklungen und Theorien, 1998. - K. Kanzog: Medien (und Literatur). In: Borchmeyer/Žmegač: Moderne Literatur in Grundbegriffen, 1994, S. 268-273. - E. Schütz, Th. Wegmann: Literatur und Medien. In: Grundzüge der Literaturwissenschaft. Hg. v. H. L. Arnold und H. Detering, München 1996. S. 52-78.

b) Izborni kolegiji

Poglavlja iz njemačke književnosti
Književni seminar
Interkulturalni seminar
Književni seminar za diplomante
Interkulturalni seminar za diplomante
Jezik u društvu
Tekstna lingvistika
Pragmalingvistika
Jezik struke
Povijest njemačkoga jezika
Historijska gramatika njemačkoga jezika
Psiholingvistika
Kognitivna lingvistika
Dodirno jezikoslovlje
Ekolingvistika
Jezične biografije

Naziv kolegija: Poglavlja iz njemačke književnosti (ovisno o temi)

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 2 sata predavanja tjedno

Uvjeti: upisan 7., 8. ili 9. semestar

Ispit: pismeni i usmeni

Sadržaj: Produbljivanje znanja o novovjekovnoj njemačkoj književnosti (naziv «njemački» odnosi se ovdje na cjelokupno njemačko govorno područje) stečenih na preddiplomskom studiju, pri čemu se neće ostajati samo pri kanonskim autorima, nego će se pozornost usmjeriti i na manje značajne aspekte i/ili predstavnike pojedinih epoha, te na različite fenomene trivijalne književnosti. Moguće je različito koncipiranje konkretnih kolegija: prema generičkom kriteriju (npr. Pjesništvo njemačkog baroka, Drama weimarske klasike, Bečko pučko kazalište, Novela 19. stoljeća, Suvremena lirika), prema periodizacijskom kriteriju (Rano prosvjetiteljstvo, Sturm und Drang, Naturalizam, Bečka moderna, Emigrantska književnost, Postmoderna), prema pojedinačnim autorskim opusima (Goethe, Heine, Thomas Mann, Brecht), prema teorijskim/metodološkim polazištima (Metode izučavanja njemačke književnosti, Strukturalizam i poststrukturalizam, Trivijalna književnost, Književnost i mediji), prema komparatističkim polazištima (Recepcija njemačke književnosti u Hrvatskoj; Utjecaj njemačkog kazališta na hrvatsko kazalište). Tema predavanja može, ali i ne mora biti povezana sa seminarskim temama.

Moguće teme kolegija:

Cilj: Uz produbljena znanja o raznim aspektima povijesti njemačke književnosti te o raznim fenomenima njemačke i europske društvene i kulturne povijesti, apsolviranjem kolegija (a napose radom u seminaru) studenti trebaju steći sljedeća znanja i vještine: analiziranje i interpretiranje književnih tekstova u njihovoj sadržajnoj i formalnoj složenosti; povećanu sposobnost kritičke recepcije relevantne stručne literature i njezine primjene u okviru odabrane teme; sposobnost kritičke refleksije o terminološkim i teorijskim pitanjima tih disciplina.

Literatura: Viktor Žmegač (Hg.): Geschichte der deutschen Literatur vom 18. Jahrhundert bis zur Gegenwart, 3 Bde, Königstein, 1979-1984.; Viktor Žmegač, Zdenko Škreb, Ljerka Sekulić: Njemačka književnost, Zagreb, 2004.

Naziv kolegija: Književni seminar (ovisno o temi)

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 2 sata seminara tjedno

Uvjeti: upisan 7., 8. ili 9. semestar

Ispit: seminarski rad

Sadržaj: Produbljanje znanja o raznim aspektima novovjekovne njemačke književnosti (naziv «njemački» odnosi se ovdje na cjelokupno njemačko govorno područje) stečenih na preddiplomskom studiju i u okviru predavanja na diplomskom studiju. U određivanju seminarskih tema neće se, kao ni u predavanjima, ostajati pri kanonskim autorima, nego će se pozornost usmjeriti i na manje značajne aspekte i/ili predstavnike pojedinih epoha, te na različite fenomene trivijalne književnosti.

Cilj: Uz produbljena znanja o raznim aspektima povijesti njemačke književnosti te o raznim fenomenima njemačke i europske društvene i kulturne povijesti, studenti svojim sudjelovanjem u seminaru, a napose u dijaloškoj formi rada, trebaju steći sposobnost analiziranja i interpretiranja književnih tekstova u njihovoj sadržajnoj i formalnoj složenosti.

Literatura: Viktor Žmegač (Hg.): Geschichte der deutschen Literatur vom 18. Jahrhundert bis zur Gegenwart, 3 Bde, Königstein, 1979-1984.; Viktor Žmegač, Zdenko Škreb, Ljerka Sekulić: Njemačka književnost, Zagreb, 2004.

Naziv kolegija: Interkulturalni seminar (ovisno o temi)

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 2 sata seminara tjedno

Uvjeti: upisan 7., 8. ili 9. semestar

Ispit: seminarski rad

Sadržaj: Sposobnost uočavanja, opisa i tumačenja raznovrsnih srodnosti i dodira njemačke kulture, književnosti i jezika (a napose njihove austrijske inačice) s drugim, a napose s hrvatskom kulturom, književnošću i jezikom. U određivanju seminarskih tema neće se ostajati pri kanonskim autorima, nego će se pozornost usmjeriti i na manje značajne aspekte i/ili predstavnike pojedinih epoha, te na različite fenomene trivijalne književnosti.

Cilj: Uz produbljena znanja o raznim aspektima njemačko-hrvatskih kulturnih, književnih i jezičnih dodira studenti svojim sudjelovanjem u seminaru, a napose u dijaloškoj formi rada, trebaju steći sposobnost analiziranja i interpretiranja tih fenomena. Naglasak pritom stoji na kritičkom suočavanju s raznovrsnim fenomenima kulturnog transfera, jezičnim utjecajima, književnim recepcijskim procesima itd.

Naziv kolegija: Književni seminar za diplomante

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 2 sata seminara tjedno

Uvjeti: upisan 10. semestar

Ispit: seminarski rad

Sadržaj: Produbljivanje znanja o raznim aspektima novovjekovne njemačke književnosti (naziv «njemački» odnosi se ovdje na cjelokupno njemačko govorno područje) stečenih na preddiplomskom studiju i u okviru predavanja na diplomskom studiju. Naglasak će biti na temama i razradi diplomskih radova kandidata, pri čemu će biti uključene i individualne konzultacije (tutorial).

Cilj: Uz produbljivanje znanja o raznim aspektima povijesti njemačke književnosti te o raznim fenomenima njemačke i europske društvene i kulturne povijesti, studenti trebaju u razgovoru s mentorom i ostalim diplomantima definirati temu svoga diplomskog rada, iznijeti osnovne teze te raspravljati i rješavati metodološke i sadržajne aspekte rada.

Naziv predmeta: Interkulturalni seminar za diplomante

Naziv kolegija:

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 2 sata seminara tjedno

Uvjeti: upisan 10. semestar

Ispit: seminarski rad

Sadržaj: Sposobnost uočavanja, opisa i tumačenja raznovrsnih srodnosti i dodira njemačke kulture, književnosti i jezika (a napose njihove austrijske inačice) s drugim, a napose s hrvatskom kulturom, književnošću i jezikom. Naglasak će biti na temama i razradi diplomskih radova kandidata, pri čemu će biti uključene i individualne konzultacije (tutorial).

Cilj: Uz produbljena znanja o raznim aspektima njemačko-hrvatskih kulturnih, književnih i jezičnih dodira studenti svojim sudjelovanjem u seminaru, a napose u dijaloškoj formi rada, trebaju steći sposobnost analiziranja i interpretiranja tih fenomena. Studenti trebaju u razgovoru s mentorom i ostalim diplomantima definirati temu svoga diplomskog rada, iznijeti osnovne teze te raspravljati i rješavati metodološke i sadržajne aspekte rada.

Naziv kolegija: Jezik u društvu

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 2 sata seminara

Uvjet: položen Jezik i kultura

Ispit: referati i seminarski rad

Sadržaj: Kolegij studentima posreduje uvid u međusobnu uvjetovanost jezika i društva te pregled sociolingvističkih pravaca. Određuju se temeljni teorijski pojmovi. Osobita se pažnja posvećuje sociolektima u njemačkom i njihovoj detaljnoj raščlambi. Poseban je predmet kontrastivnog proučavanja feministička lingvistika.

Cilj: sposobnost teorijskog pristupa procesima normiranja i sudjelovanja u kreiranju jezične politike te identificiranje razvoja sociolekata

Literatura: Heinrich Loeffler, Germanistische Soziolinguistik, Berlin 1985.; D. Halwachs, Sociolingvistika, u: Z. Glovacki-Bernardi: Uvod u lingvistiku, Zagreb, 2001.

Naziv kolegija: Tekstna lingvistika

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 2 sata seminara tjedno

Uvjet: položen ispit Jezik i kultura

Ispit: referati i seminarski rad

Sadržaj: Kolegij studentima posreduje pregled jezikoslovnih pravaca, disciplina i teorija što su prethodile razvoju tekstne lingvistike kao samostalne discipline. Određuju se kriteriji tekstualnosti. Posebna se pažnja posvećuje foričkim odnosima te mogućnostima njihove realizacije. Kontrastivno se proučava konstituiranje teksta u njemačkom i hrvatskom.

Cilj: osposobljenost studenta za razumijevanje struktura na nadrećeničnoj razini, osposobljenost za raščlambu i produkciju novih tekstova

Literatura: Zrinjka Glovacki-Bernardi, O tekstu, 2.izd. 2004.; Richard Schrod: Tekstna lingvistika, u: Z. Glovacki-Bernardi: Uvod u lingvistiku, Zagreb, 2001.

Naziv kolegija: Pragmalingvistika

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 2 sata predavanja tjedno

Uvjeti: -

Ispit: usmeni

Sadržaj: Pragmalingvistika predstavlja noviju disciplinu koja proširuje tradicionalni kanon lingvističkih disciplina. U predavanjima će se prikazati temeljne postavke i tematska težišta ove discipline. Studenti će steći spoznaje o ljudskom jezičnom i komunikacijskom ponašanju, o tome kako se pomoću jezika intencionalno djeluje, koje odluke govornik donosi pri kodiranju poruke u određenoj komunikacijskoj situaciji te koje strategije primjenjuje da bi što učinkovitije postigao postavljene komunikacijske ciljeve. Pored ovih aspekata pragmatičke kompetencije prikazat će se i glavna područja lingvističke pragmatike: teorija govornih činova, konverzacijske implikature, presupozicije i deiksa. I pri opisu ovih zaokruženih područja pragmalinvistike analizirat će se mnogi složeni čimbenici društvene i kominikacijske situacije u kojoj se nalaze komunikacijski partneri: društvene konvencije, zajednička komunikacijska prošlost, pretpostavke o znanju i slici svijeta u komunikacijskog partnera, problemi referencije itd.

Cilj: posredovanje znanja o pragmalingvističkim teorijama i njihovoj relevantnosti za jezičnu praksu

Literatura: S. Davis (1991): *Pragmatics, A Reader*, Oxford; G. Leech (1983): *Principles of Pragmatics*, Longman; S. C. Levinson (1994): *Pragmatik*, Tübingen; J. Meibauer (2001): *Pragmati*, Stauffenburg; F. Liedke (1998): *Grammatik der Illokution*, Tübingen

Naziv kolegija: Jezik struke

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 2 sata predavanja tjedno

Uvjeti: -

Ispit: usmeni

Sadržaj: Permanentno bujanje jezika struka predstavlja danas pravi komunikacijski problem. tj. jezici struka postaju preprekom u komunikaciji, napose između stručnjaka i laika, ali i među samim stručnjacima. Ove barijere mogu se otkloniti tek dugoročno. proširivanjem jezične kompetencije znanstvenika i stručnjaka, koji sve više gube jezičnu kompetentnost u svakodnevnim situacijama, te upoznavanjem laika sa strukturnim i terminološkim osobitostima jezika pojedinih struka i znanstvenih disciplina. Pojam jezika struke najčešće se

nastoji odrediti u odnosu prema općem jeziku. Većina autora govori o jeziku struke u množini (*special languages, Fachsprachen, langues spécialité*). U ovom kolegiju tematizirat će se odnos između jezika struka i općeg jezika na više razina jezičnog opisa, prije svega na morfološko-tvorbenoj, sintaktičkoj, semantičkoj i pragmatičkoj. Pritom će se posebna pozornost posvetiti pitanjima kako jezik struke utječe na opći jezik, na koji način stručni termini postaju dijelom općeg vokabulara, a leksičke jedinice općeg jezika terminima određene znanstvene discipline.

Cilj: posredovanje teorijskih postavki o jezicima struka kao o specifičnim varijetetima njemačkoga jezika i njihova praktična primjena

Literatura: T. Bungarten (1993): *Fachsprachentheorie*, Tostedt; H. R. Fluck (1996): *Fachsprachen. Einführung und Bibliographie*, Tübingen; L. Hoffmann/H. Kalverkämper/H.E. Wiegand (1998): *Languages for Special Purposes*, Berlin; T. Roelcke (1999): *Fachsprachen*, Berlin; R. Stolze (1999): *Die Fachübersetzung. Eine Einführung*, Tübingen

Naziv kolegija: Povijest njemačkoga jezika

ECTS-bodovi: 3

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni (obvezni za nastavnički smjer)

Oblik nastave: 2 sata predavanja

Uvjeti: -

Ispit: usmeni

Sadržaj: Kolegij obrađuje osnovne teme iz područja povijesno-poredbenog jezikoslovlja (metodologija rada i istraživanja, principi jezičnog razvoja, glasovni zakoni, indoeuropska jezična porodica). Težište je kolegija na prikazu povijesnog razvoja njemačkog jezika unutar indoeuropske jezične porodice, pri čemu se osobita pažnja posvećuje periodizaciji njemačkog te glasovnom razvoju i zakonima od germanskog do suvremenog njemačkog jezika.

Cilj: 1. Upoznavanje s metodologijom rada i istraživanja u povijesno-poredbenoj lingvistici, 2. prikaz periodizacije njemačkog jezika s posebnim osvrtom na razvoj glasovnog sustava.

Literatura: S. Žepić (1980): *Historische Grammatik des Deutschen*, Zagreb; W. Schmidt (2004): *Geschichte der deutschen Sprache*, Stuttgart.

Naziv kolegija: Historijska gramatika njemačkoga jezika

ECTS-bodovi: 3

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 1 sat predavanja + 1 sat seminara

Uvjeti: -

Ispit: pismeni

Sadržaj: Kolegij daje osnovni pregled vrsta riječi i gramatičkih kategorija njemačkog jezika iz povijesno-lingvističke perspektive, pri čemu se posebna pažnja posvećuje prikazu suvremene fleksijske morfologije kao posljedice specifičnih jezično-tipoloških procesa u staro- i srednjovisokonjemačkom razdoblju. Seminarski dio posvećen je analizi izoliranih paradigmatskih leksema, te čitanju i lingvističkoj interpretaciji odabranih njemačkih tekstova iz različitih jezično-povijesnih razdoblja.

Cilj: Davanje pregleda razvoja osnovnih gramatičkih kategorija u njemačkom jeziku i primjena znanja o povijesnom razvoju jezika u interpretaciji sustava suvremenog njemačkog jezika.

Literatura: W. Braune/Mitzka (1963): *Althochdeutsche Grammatik*, Tübingen; H. Paul (1966): *Mittelhochdeutsche Grammatik*, Tübingen; S. Žepić (1980): *Historische Grammatik des Deutschen*, Zagreb.

Naziv kolegija: Kognitivna lingvistika

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački i hrvatski

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 2 sata seminara tjedno

Uvjeti:

Ispit: izrada seminarskog rada

Sadržaj: Kognitivna lingvistika je teorijska grana lingvistike koja se počela razvijati početkom osamdesetih godina 20. stoljeća. Razvija se u nekoliko smjerova, od kojih su oni formalniji jasno prepoznatljivi kao nastavljajući generativističke tradicije, a drugi, manje formalni, bave se jezičnim oblikovanjem kognitivnih sadržaja. Zajednički im je temeljni predmet istraživanja: povezanost jezika i mišljenja. Kolegij sadrži: kratki povijesni uvod u nastanak kognitivne lingvistike; upoznavanje s različitim smjerovima; pojmovima kognicije, kognitivnog, kognitivne znanosti, kognitivne psihologije; uvod u teoriju, metode i terminologiju, primjenjivost načela kognitivne lingvistike na različite gramatičke poddiscipline njemačkog jezika.

Cilj: Upoznavanje suvremenih strujanja u lingvističkoj znanosti, razvijanje sposobnosti kritičkog pristupa čitanju stručnih (i znanstvenih tekstova); razvijanje sposobnosti samostalnog i argumentiranog zaključivanja na temelju stečenih znanja (seminarski oblik rada).

Literatura: Pörings/Schmitz (1999): Sprache und Sprachwissenschaft. Eine kognitiv orientierte Einführung. Hrsg. von Ralf Pörings und Ulrich Schmitz. Tübingen: Narr Studienbücher; Schwarz, M. (1996): Einführung in die Kognitive Linguistik. 2. Aufl. Tübingen. Basel: UTB 1636.

Naziv kolegija: Psiholingvistika

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački i hrvatski

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 2 sata seminara na tjedan

Uvjeti: -

Ispit: izrada seminarskog rada

Sadržaj: Psiholingvistika je rubno (interdisciplinarno) područje znanosti o jeziku, na dodiru psihologije - koja se bavi spoznajnim aspektima ljudskog djelovanja općenito - i lingvistike, osobito njezine obrade u ljudskom umu. Jednim svojim dijelom oslanja se i na spoznaje iz drugih znanosti, osobito medicine (neurologija), a katkad i računalnih znanosti (modeli). Kolegij sadrži: pregled nastanka psiholingvističkih smjerova, osnovne pojmove psiholingvistike – jezična recepcija, obrada, produkcija, mentalni leksikon; različite teorijske pretpostavke o prirodi jezične obrade; psiholingvističke metode; jezično usvajanje - prvi jezik, strani jezik; jezična patologija; višejezičnost;

Cilj: Stjecanje znanja o procesima učenja jezika, upotrebljivih u nastavi stranog jezika. Upoznavanje interdisciplinarnog pristupa lingvistici, razvijanje sposobnosti kritičkog pristupa čitanju stručnih (i znanstvenih tekstova); razvijanje sposobnosti samostalnog i argumentiranog zaključivanja na temelju stečenih znanja (seminarski oblik rada).

Literatura: Butzkamm, W. (2002): Psycholinguistik des Fremdsprachenunterrichts. 3. Aufl. Tübingen und Basel: UTB 1505; Slobin, D. (1987): Einführung in die Psycholinguistik, Frankfurt/M.: Scriptor; Wode, H. (1988): Einführung in die Psycholinguistik, Ismaning: Hueber.

Naziv kolegija: Dodirno jezikoslovlje

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 2 sata seminara tjedno

Uvjeti: -

Ispit: seminarski rad

Sadržaj: Dodirno jezikoslovlje jedna je od grana primijenjene lingvistike koje su predmet jezični dodiri. Uvodno se daje kratak povijesni prikaz europske i američke tradicije bavljenja jezičnim dodirima te se prikazuju osnovni pojmovi i definicije dodirnoga jezikoslovlja s posebnim osvrtom na proučavanje dvojezičnosti i višejezičnosti. Tematiziraju se pojmovi jezičnoga posuđivanja, jezične interferencije, integracije, kodnoga preključivanja, aposteriornih planskih jezika. Posebna pozornost posvećuje se društveno-povijesnom kontekstu jezičnih dodira i njegovoj kulturološkoj dimenziji. Prezentiranje i tematiziranje pojedinih teorijskih koncepata i metoda ilustrira se na autentičnim primjerima iz jezične i kulturne prakse.

Cilj: posredovanje temeljnih pojmova dodirnoga jezikoslovlja, senzibiliziranje studenata za omniprezentnost različitih dimenzija jezičnih dodira u društvenoj i kulturnoj praksi te razvijanje jezične tolerancije

Literatura: Bechert, Johannes / Wolfgang Wildgen: Einführung in die Sprachkontaktforschung. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1991.

Naziv kolegija: Ekolingvistika

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 2 sata seminara tjedno

Uvjeti: -

Ispit: seminarski rad

Sadržaj: Ekolingvistika je interdiciplinarno područje suvremenoga jezikoslovlja koje se počelo razvijati 90-ih godina 20. stoljeća kao jedan od vidova recepcije ekološke paradigme u sklopu lingvistike. Riječ je o heterogenom skupu pristupa koje čine sljedeća područja: ekologija jezika (proučava međudjelovanja između jezika i dijalekata kod pojedinaca i u jezičnim zajednicama), etolingvistika (bavi se u najširem smislu jezikom kao jednim od vidova ljudskoga ponašanja), jezik i konflikt (funkcioniranje i zakazivanje jezika kao instrumenta grupne homogenizacije), jezik među skupinama (pozornost se posvećuje ulozi jezika kao sredstva provođenja moći) te jezični antropocentrizam (procijenjivanju vrijednosti odnosno bezvrijednosti biljnoga i životinjskoga svijeta s obzirom na iskoristivost za čovjeka). Osim prikazivanja osnovnih postavaka i područja ekolingvistike, u kolegiju se posebna pozornost posvećuje pojmu međudjelovanja i njegove relevantnosti u ekolingvističkom diskursu te zauzimanju lingvista za očuvanje jezične i kulturne raznolikosti.

Cilj: posredovanje znanja o temeljnim postavkama, načelima, područjima i metodama ekolingvistike; senzibiliziranje studenata za društvenu relevantnost ekolingvističke teorije i prakse; razvijanje pozitivnoga odnosa prema jezičnoj i kulturnoj raznolikosti kao vrijednosti po sebi; razvijanje jezične tolerancije i ekološke odnosno ekolingvističke svijesti

Literatura: Fill, Alwin: Ökologuistik: Eine Einführung. Tübingen: Narr, 1993.; Fill, Alwin (Hrsg.): Sprachökologie und Ökologuistik. Tübingen: Stauffenburg-Verl., 1996.; Fill, Alwin / Peter Mühlhäuser (ed.): The Ecolinguistic Reader. London and New York: Continuum, 2001.

Naziv kolegija: Jezične biografije

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 2 sata seminara tjedno

Uvjeti: -

Ispit: seminarski rad

Sadržaj: Biografska odnosno autobiografska metoda u najnovije vrijeme ima sve veću važnost u dodirnom jezikoslovlju jer se pomoću nje dolazi do spoznaja i informacija koje se ne mogu eruirati tradicionalnim sociolingvističkim metodama, primjerice provođenjem anketa. U sklopu metode jezičnih biografija tematiziraju se sljedeća pitanja: Kakva je uloga pojedinih jezika i dijalekata u ranom djetinjstvu, u školi, u

komunikaciji s prijateljima i kasnije u profesionalnom životu? Kako se i pod kojim uvjetima mijenja jezični repertoar pojedinca? Koje su strategije učenja (bile) subjektivno uspješne? Kakva se sjećanja, osjećaji i stavovi vežu uz pojedine jezične varijetete? U uvodnome dijelu seminara najprije se proučava i komentira odgovarajuća stručna literatura. U središnjem dijelu seminara, a na temelju iščitane literature, studenti sastavljaju opći upitnik za primjenu (auto)biografske metode da bi na kraju proveli vlastito istraživanje koje može biti impostirano i autobiografski i biografski.

Cilj: upoznavanje s metodom jezičnih biografija; senzibiliziranje za jezičnu raznolikost i heterogenost jezičnih biografija; razvijanje jezične tolerancije

Literatura: Franceschini, Rita / Johanna Miecznikowski: *Leben mit mehreren Sprachen: Sprachbiographien*. Bern et al.: Peter Lang, 2004.; Piškorec, Velimir (Hrsg.): *Sprachkontakte und Reflexion (= Zagreber Germanistische Beiträge, Beiheft 7)*, 2004.

B) DIPLOMSKI STUDIJ GERMANISTIKE, NASTAVNIČKI SMJER

1. Popis obveznih i izbornih kolegija

7. semestar

	broj sati	Bodovi
Minimalna nastavnička kompetencija ¹		4
Uvod u didaktiku i metodiku njemačkog jezika: Proces usvajanja njemačkog kao drugog i stranog jezika	2 P	3
Analiza i pripremanje nastave njemačkog kao stranog jezika	2 S	2
Izborni kolegij iz germanistike**	2	3
Izborni kolegij iz germanistike**	2	3

8. semestar

	broj sati	
Minimalna nastavnička kompetencija		4
Uvod u didaktiku i metodiku njemačkog jezika: Temeljni principi i postupci podučavanja njemačkog jezika	2 P	3
Postupci podučavanja znanja i vještina njemačkog jezika	2 S	2
Izborni kolegij iz germanistike**	2	3
Izborni kolegij iz germanistike**	2	3

9. semestar

	broj sati	
Minimalna nastavnička kompetencija		4
Povijest njemačkog jezika	2 S	3
Izborni kolegij iz germanistike**	2	3
Školska praksa i Praktikum s metodičarom	2	3
Jezični praktikum I	2	3

10. semestar

	broj sati	
Minimalna nastavnička kompetencija		3
Izborni kolegij iz germanistike**	2	3
Školska praksa	4	2
Jezični praktikum II	2	3
Tutorijal za završni rad	2	3

* Za predmete minimalne nastavne kompetencije naznačeno je samo pola vrijednosti ECTS-bodova (15 bodova) jer je studij germanistike dvopredmetan, pa studenti/ce ostvaruju drugu polovicu bodova (15 bodova) na drugom studijskom programu.

** Tokom studija student mora odslušati po jedan kolegij iz njemačke književnosti, iz jezikoslovlja i iz područja kulturologije.

Izborni kolegiji germanistike:

¹ Vidi opis predmeta iz osnovne nastavničke kompetencije.

- iz područja **lingvistike**: Pragmatika, Dodirno jezikoslovlje, Historijska gramatika, Sociolingvistika, Jezici struka, Tekstna lingvistika, Psiholingvistika, Kognitivna lingvistika, Ekolingvistika, Jezične biografije
- iz područja **kulturologije**: kulturalni seminar; Jezik i kultura; Povijest kulture i umjetnosti njemačkog govornog područja
- iz područja **književnosti**: seminari iz njemačke književnosti
- iz područja **učenja i podučavanja** njemačkog jezika: Učenje njemačkog jezika u ranoj dobi (podučavanje djece do 10 godina); Književnost i čitanje u nastavi njemačkog jezika; Rad s udžbenicima njemačkog jezika; Učenički jezici – analiza pogrešaka i vrednovanje znanja i vještina; Autonomno učenje i nastava njemačkog jezika; Učiteljske vještine u nastavi stranog jezika; Iz povijesti nastave stranih jezika.

2. Opis kolegija

Didaktičko-metodička izobrazba

Didaktičko metodička izobrazba obuhvaća predavanja i seminare iz didaktike i metodike nastave njemačkog kao stranog jezika, školsku praksu i praćenje studenata tokom prakse u obliku tutorskog rada (praktikum s metodičarom), te predmete pedagoško-psihološkog sklopa iz ponude fakulteta.

Didaktika nastave njemačkog jezika, integrirajući spoznaje susjednih disciplina, pruža temelje za izobrazbu nastavnika njemačkog jezika: posredovanjem teorijskih spoznaja o učenju i podučavanju njemačkog kao stranog jezika, te praktičnim razvijanjem didaktičko-metodičkih sposobnosti studenata za podučavanje njemačkog jezika, kulture i književnosti.

Cilj je razviti kod studenata razumijevanje procesa učenja i podučavanja stranih jezika i kultura na primjeru njemačkog jezika i odgovarajućih kultura i time osposobiti studente za stručnu analizu procesa posredovanja i vođenje tih procesa u nastavničkoj praksi.

Didaktičko metodička izobrazba slijedi ove posebne ciljeve:

- poznavanje teorijskih osnova učenja i podučavanja njemačkog kao stranog jezika, nastavnih principa, te lingvističkih i kognitivnih teorija na kojima oni počivaju, posebno teorija o stjecanju drugog jezika.
- poznavanje najvažnijih metoda i postupaka podučavanja djece, mladih i odraslih, s posebnim naglaskom na komunikacijskom pristupu i inovativnim oblicima učenja i podučavanja; sposobnost evaluacije udžbenika, izrade vlastitih nastavnih materijala, primjene novih medija
- poznavanje teorijskih principa posredovanja znanja i vještina njemačkog jezika, kulturoloških elemenata, bilingvalne didaktike i posredovanja stručnih jezika.
- izgradnja praktične sposobnosti planiranja, izvođenja i analize nastave
- izgradnja sposobnosti samostalnog usavršavanja i cjeloživotnog učenja.

Školska praksa i praktikum s metodičarom

Školska praksa obuhvaća 300 radnih sati. Tokom 9. i 10. semestra student podučava njemački jezik kontinuirano u jednom razredu osnovne škole (6 do 8 tjedana, 25 sati nastave), srednje škole (6 do 8 tjedana, 25 sati nastave) i škole stranih jezika (2 sata). Studenti promatraju nastavu svojega mentora i drugih studenata, mentor ih obavještava o radu škole, prati nastavu studenta, analizira sa studentima vlastitu nastavu i nastavu studenata, te savjetuje studente.

Praktikum s metodičarom (20 sati): zajedno s metodičarom studenti promatraju nastavu (u živo ili video-snimke), vrše analizu nastavu, vježbaju pripremanje nastave. Metodičar ih savjetuje pri pripremanju nastave.

Predmet: Didaktika i metodika podučavanja njemačkog jezika

kolegiji

4. godina, 7. semestar

Naziv kolegija: **Uvod u didaktiku i metodiku podučavanja njemačkog jezika – Proces usvajanja njemačkog kao drugog i stranog jezika**

ECTS-bodovi 3

Jezik njemački

Trajanje jedan semestar (4. godina, 7. semestar)

Status obavezni

Oblik nastave predavanje, 2 sata tjedno

Uvjeti upisan 7. semestar

Ispit usmeni ispit

Sadržaj: Teorije usvajanja drugog i stranog jezika (lingvističke, mentalističke, kognitivističke teorije) i njihovi doprinosi razumijevanju procesa stjecanja drugog jezika; sekvence stjecanja jezičnih elemenata u neformalnim i u formalnim kontekstima učenja drugog jezika (stjecanje rečeničnih modela i morfologije); usporedba s materinskim jezikom; pojam dvo- i višejezičnosti; učenički jezici hrvatskih učenika njemačkog kao stranog jezika; komunikacijske strategije; individualni i nastavni faktori koji utječu na rezultat usvajanja drugog jezika.

Cilj: na temelju dosadašnjih spoznaja o procesu usvajanja drugog i stranog jezika studenti se osposobljavaju za razumijevanje procesa koji prolaze učenici njemačkog kao stranog jezika da bi kod podučavanja mogli vršiti stručnu, psiholingvistički utemeljenu analizu kompetencije svojih učenika, davati povratne informacije i planirati svoju nastavu.

Literatura

Apeltauer, E. (1997): *Grundlagen des Erst- und Fremdspracherwerbs*. Berlin usw.: Langenscheidt.

Edmondson/House (2000): *Einführung in die Sprachlehrforschung*. Tübingen, Basel: Francke UTB

Klein, W. (1992): *Zweitspracherwerb*. Frankfurt/M.: Athenäum, 3. izd.

4. godina, 7. semestar

Naziv kolegija **Analiza i pripremanje nastave njemačkog kao stranog jezika**

ECTS-bodovi 2

Jezik njemački

Trajanje jedan semestar (4. godina, 7. semestar)

Status obavezni

Oblik nastave seminar, 2 sata tjedno

Uvjeti upisan 7. semestar

Ispit pismeni i usmeni zadaci u toku semestra

Sadržaj: Pomoću odabranih primjera učenja njemačkog kao stranog jezika u formalnim kontekstima (nastava u osnovnim i srednjim školama, te u školama stranih jezika) studenti uče ciljano promatrati nastavu s pojedinih aspekata (sadržajni aspekti, aspekti posredovanja, interakcijski aspekti, rezultati nastave) i analizirati je primjenjujući stručne, didaktičke kategorije. Na temelju naučenog sami će planirati izvođenje jedne nastavne cjeline. Posebna će se pažnja posvetiti ranom podučavanju i učenju njemačkog kao stranog jezika, tj. radu s učenicima do 10 godina.

Cilj: Osposobiti studente, na praktičnim primjerima, samostalno planirati, izvoditi i analizirati nastavu njemačkog kao stranog jezika.

Literatura

Häussermann/Piepho (1996): *Aufgaben-Handbuch Deutsch als Fremdsprache. Abriss einer Aufgaben- und Übungstypologie*. München: iudicium.

Jung, Lothar (2001): *99 Stichwörter zum Unterricht Deutsch als Fremdsprache*. Ismaning: Hueber.

Ziebell, B. (2002): *Unterrichtsbeobachtung und Lehrerverhalten*. Berlin usf.: Langenscheidt.

4. godina, 8. semestar

Naziv kolegija **Uvod u didaktiku i metodiku podučavanja njemačkog jezika – Temeljni principi i postupci podučavanja njemačkog kao stranog jezika**

ECTS-bodovi 3

Jezik njemački

Trajanje jedan semestar (4. godina, 8. semestar)

Status obavezni

Oblik nastave predavanje, 2 sata tjedno

Uvjeti upisan 8. semestar

Ispit usmeni ispit

Sadržaj: Didaktika i metodika podučavanja njemačkog jezika (stranog jezika) kao samostalna disciplina, njezin odnos sa susjednim disciplinama, povijesni razvoj discipline; strukturni elementi nastave stranog jezika; komponente komunikacijske kompetencije kao cilja učenja njemačkog kao stranog jezika; Europski jezični portfolio; podučavanje izgovora njemačkog jezika, gramatike, vokabulara; postupci razvijanja receptivnih i produktivnih vještina, posredovanje književnosti i drugih kulturoloških elemenata; strategije učenja; kontrola rezultata, analiza pogrešaka i postupci korekture; utvrđivanje kompetencije učenika, ocjenjivanje; analiza udžbenika; primjena novih medija. Posebni ciljeva i specifičnosti podučavanja i učenja njemačkog kao stranog jezika djece do 10 godina.

Cilj: posredovanje temeljnih znanja za samostalno planiranje, izvođenje i analizu nastave njemačkog kao stranog jezika.

Literatura

Henrici/Riemer (ur) et al.(1996): *Einführung in die Didaktik des Unterrichts Deutsch als Fremdsprache*, mit Videobeispielen. Band 1 und 2. Baltmannsweiler: Schneider-Verl. Hohengehren.

Heyd, Gertraude (1990): *Deutsch lehren. Grundwissen für den Unterricht in Deutsch als Fremdsprache*. Frankfurt/M.: Diesterweg

Storch, Günther (2001): *Deutsch als Fremdsprache. Eine Didaktik*. München: Fink, 2. izd.

4. godina, 8. semestar

Naziv kolegija **Postupci podučavanja znanja i vještina njemačkog kao stranog jezika**

ECTS-bodovi 2

Jezik njemački

Trajanje jedan semestar (4. godina, 8. semestar)

Status obavezni

Oblik nastave seminar, 2 sata tjedno

Uvjeti upisan 8. semestar

Ispit seminarski rad

Sadržaj: Postupci podučavanja izgovora, gramatike, vokabulara, izražavanja jezičnih intencija, vještina razumijevanja teksta slušanjem i čitanjem, vještina govorenja i pisanja, posredovanja kulturoloških elemenata, strukovnih jezika; diferenciranje postupaka prema starosnoj dobi učenika i stupnju poznavanja jezika; kontrola rezultata i vrednovanje; strategije učenja; posebni postupci podučavanja učenika do 10 godina; osobitosti učenja njemačkog kao stranog jezika u toj dobi.

Cilj: osposobiti studente za podučavanje znanja i vještina njemačkog kao stranog jezika i za praćenje rezultata učenja.

Literatura

Bohn, S. (1999): *Probleme der Wortschatzarbeit*. Berlin usf.: Langenscheidt.

Dieling/Hirschfeld (2000): *Phonetik lehren und lernen*. Berlin usf.: Langenscheidt.

Funk/König (1991): *Grammatik lehren und lernen*. Berlin itd.: Langenscheidt.

Häusler, M. (2000): *Zur Entwicklung der Hörfertigkeit im Unterricht Deutsch als Fremdsprache*. U: Zagreber germanistische Beiträge 9, str. 193-205.

Häusler, M. (2001): *Landeskunde im fremdsprachlichen Deutschunterricht*. U: Zagreber germanistische Beiträge 10, str. 93-111.

Kast, Bernd (1999): *Fertigkeit Schreiben*. Berlin usf.: Langenscheidt.

5. godina, 9. semestar

Naziv kolegija **Jezični praktikum 1**

ECTS-bodovi 3

Jezik njemački

Trajanje jedan semestar

Status obvezni

Oblik nastave vježbe tjedno 2 sata

Uvjeti upisan 9. semestar

Ispit pismeni i usmeni zadaci tokom semestra

Sadržaji: Obrađuju se aktualne teme s područja zemalja njemačkog govornog područja; analiza pisanih tekstova; sastavljanje vlastitih tekstova; rad na zahtjevnijim područjima gramatike; širenje vokabulara odabranih područja; recepcija usmenih tekstova; produkcija usmenih tekstova; samostalno istraživanje i obrada određenih kulturoloških tema; referat, prezentacija.

Cilj: Proširenje kompetencije u njemačkom jeziku, u govoru i pisanju; širenje poznavanja kulture zemalja njemačkog govornog područja; širenje interkulturalne kompetencije.

Literatura:

Tatsachen über Deutschland

Tatsachen über Österreich

Izdanja zaklade *Pro Helvetia*, npr. *Jugendliche in der Schweiz*, i druga

Naziv kolegija **Povijest njemačkog jezika** (vidi opis u Kulturološkom smjeru)

5. godina, 10. semestar

Naziv kolegija **Jezični praktikum 2**

ECTS-bodovi 3

Jezik njemački

Trajanje jedan semestar

Status obvezni

Oblik nastave vježbe, 2 sata tjedno

Uvjeti upisan 10. semestar

Ispit pismeni i usmeni ispit na kraju semestra

Sadržaji: Obrađuju se aktualne teme s područja zemalja njemačkog govornog područja; analiza pisanih tekstova; sastavljanje vlastitih tekstova; rad na zahtjevnijim područjima gramatike; širenje vokabulara odabranih područja; recepcija usmenih tekstova; produkcija usmenih tekstova; samostalno istraživanje i obrada određenih kulturoloških tema; referat, prezentacija.

Cilj: Proširenje kompetencije u njemačkom jeziku, u govoru i pisanju; širenje poznavanja kulture zemalja njemačkog govornog područja; širenje interkulturalne kompetencije.

Literatura:

Nitzschke, Volker: *Landeskunde – Deutschland*. Regensburg, 1998.

Cella et. al.: *Landeskunde – Österreich*. Regensburg, 1998.

Clalüna et. al.: *Landeskunde – Schweiz*. Regensburg, 1998.

Naziv kolegija **Tutorijal za izradu završnog rada**

ECTS-bodovi 3

Jezik njemački

Trajanje jedan semestar

Status obvezni

Oblik nastave konzultacije, 2 sata tjedno

Uvjeti upisan 10. semestar

Ispit –

Sadržaj: Vrste istraživanja, učenja i podučavanja stranog jezika (njemački); postavljanje teme i koncipiranje istraživanja; odabir pokusne i kontrolne grupe odnosno korpusa; odabir metode i opis prikupljenih podataka; klasifikacija podataka i opis međusobnih odnosa među podacima; strukturiranje pisanog rada; uzusi izrade i obrada teksta.

Cilj: osposobiti studenta za istraživački rad i pisanje stručnog rada

Literatura: Duden – Wie verfasst man wissenschaftliche Arbeiten?, 2003.

Izborni kolegiji u 9. semestru

Naziv kolegija **Učenje njemačkog kao stranog jezika u ranoj dobi (podučavanje djece do 10 godina)**

ECTS-bodovi 3

Jezik njemački

Trajanje jedan semestar (5. godina, 9. semestar)

Status izborni

Oblik nastave seminar, 2 sata tjedno

Uvjeti upisan 9. semestar

Ispit usmeni i pismeni zadaci tokom semestra

Sadržaj: Posebni ciljevi usvajanja stranih jezika u ranoj dječjoj dobi (senzibilizacija za višekulturalnost i višejezičnost), usvajanje jezičnih fenomena u ranoj dječjoj dobi; specifičnosti učenja njemačkog kao stranog jezika učenika tog uzrasta; holistički pristup podučavanju stranih jezika, postupci podučavanja izgovora, morfo-sintaktičkih osobitosti, vokabulara, postupci podučavanja slušanja, čitanja, govora i pisanja; postupci uz glazbu, igre, glumljenje uloga, prigodni postupci za posebne prilike (proslave, priredbe, priređivanje jela, izrađivanje ukrasa); primjena nastavnih pomagala za djecu (lutke, slike, predmeti); posredovanje kulturoloških sadržaja; rad s Europskom jezičnom putovnicom i portfolijom.

Cilj: osposobiti studente za podučavanje djece do 10 godina njemačkom jeziku

Literatura

Vilke, M./ Vrhovac, Y. (ur.) (1993): *Children and Foreign Languages* 1. Zagreb: Filozofski fakultet.

Vrhovac, Y. i sur. (1999): *Strani jezik u osnovnoj školi*. Zagreb: Naprijed.

časopis *Primar* (Goethe-Institut, München)

Naziv kolegija **Rad s udžbenicima njemačkog jezika**

ECTS-bodovi 3

Jezik njemački

Trajanje jedan semestar (5. godina, 9. semestar)

Status izborni

Oblik nastave seminar, 2 sata tjedno

Uvjeti upisan 9. semestar

Ispit usmeni i pismeni zadaci tokom semestra

Sadržaj: Analiza udžbenika: sastavni dijelovi i oprema, koncepcija udžbenika, prilagođenost starosnoj dobi, predviđeno vrijeme obrade; ciljevi učenja po pojedinim lingvističkim razinama i komunikacijskim funkcijama; struktura lekcije; način obrade gramatike (prezentacija, vježbe, postupci slobodne primjene), gramatička progresija; vrste tekstova; ciljano razvijanje receptivnih i produktivnih vještina. Razrada jedne

nastavne cjeline: određivanje ciljeva, sadržaja, postupaka obrade i izbor medija; vremensko planiranje, koncipiranje pojedinih satova po fazama.

Cilj: Osposobljavanje studenata za rad s udžbenikom u nastavi njemačkog kao stranog jezika.

Literatura

Bimmel/Kast/Neuner (1997): *Arbeit mit Lehrwerkktionen*. München: Goethe-Institut.

Weigmann, Jürgen (1992): *Unterrichtsmodelle für Deutsch als Fremdsprache*. München: Hueber.

Naziv kolegija **Učenički jezici – analiza pogrešaka i vrednovanje**

ECTS-bodovi 3

Jezik njemački

Trajanje jedan semestar (5. godina, 9. semestar)

Status izborni

Oblik nastave seminar, 2 sata tjedno

Uvjeti upisan 9. semestar

Ispit seminarski rad

Sadržaj: Analiza usmenih i pismenih primjera jezične produkcije učenika njemačkog jezika kojima je hrvatski jezik materinski; lingvistička analiza pogrešaka i mogućnosti interpretacije uzroka; komunikacijska analiza pogrešaka; uspoređivanje pogrešaka s nastavnim programima; usporedba s učeničkim jezicima u neformalnim kontekstima učenja; mogućnosti reagiranja na pogreške: postupci korekture i savjetovanje; utvrđivanje stupnja jezične kompetencije globalno i u pojedinim segmentima (izgovor, gramatika, vokabular, razumijevanje slušanjem, govor i pisanje).

Cilj: osposobiti studente za analizu i vrednovanje jezične produkcije učenika njemačkog kao stranog jezika.

Literatura

Diehl, Erika i sur. (2000): *Grammatikunterricht: Alles für der Katz? Untersuchungen zum Zweitsprachenerwerb Deutsch*. Tübingen: Niemeyer.

Häusler, M. (2003): *Schreibkompetenz kroatischsprachiger Deutschlerner*. U: Zagreber germanistische Beiträge 12, str. 149-175.

Kleppin, K. (1997): *Fehler und Fehlerkorrektur*. Berlin usf.: Langenscheidt.

Naziv kolegija **Učiteljske vještine u nastavi stranog jezika**

ECTS-bodovi 3

Jezik njemački

Trajanje jedan semestar (5. godina, 9. semestar)

Status izborni

Oblik nastave seminar, 2 sata tjedno

Uvjeti upisan 9. semestar

Ispit usmeni i pismeni zadaci tokom semestra

Sadržaji: Konceptije razvoja stila podučavanja; katalozi učiteljskih osobina i vještina; Aspekti promatranja nastave. Tehnike promatranja nastave. Ne-verbalno ponašanje učitelja. Jezično ponašanje učitelja. Interakcija učitelja i učenika. Promjenjive i nepromjenjive kategorije ponašanja. Motivirajući postupci i oblici rada u nastavi. Postupci aktiviranja učenika. Reakcije na sudjelovanje učenika u nastavi, koordinacija diskusija. Organizacija grupnog rada. Individualno savjetovanje. Nastavna frazeologija njemačkog jezika. Korištenje medija.

Cilj seminara je razviti kod studenata učiteljske vještine potrebne za održavanje nastave njemačkog kao stranog jezika.

Literatura

Grell, J. (1979): *Techniken des Lehrerverhaltens*. Weinheim und Basel: Beltz, 9. izd.

Heidemann, Rudolf (2003): *Körpersprache im Unterricht*. Wiebelsheim: Quelle & Meyer, 7. Aufl.

Weidemann, Bernd (2002): *Gesprächs- und Vortragstechnik*. Weinheim usw.: Beltz.

Izborni kolegiji u 10. semestru

Naziv kolegija **Književnost i čitanje u nastavi njemačkog kao stranog jezika**

ECTS-bodovi 3

Jezik njemački

Trajanje jedan semestar (5. godina, 10. semestar)

Status izborni

Oblik nastave seminar, 2 sata tjedno

Uvjeti upisan 10. semestar

Ispit seminarski rad

Sadržaji: Karakteristike književnih tekstova u usporedbi s drugim tekstovima s aspekta njihove primjene u nastavi stranih jezika. Utjecaj teorije književnosti na obradu književnih tekstova u nastavi stranih jezika. Izbor književnih tekstova i mogućnosti primjene književnih tekstova s učenicima pojedinih dobnih skupina, s učenicima pojedinih nivoa znanja jezika (kurikulum, problematika kanona). Mogućnosti primjene po književnim rodovima i tekstnim vrstama. Primjeri postupaka obrade. Izbor lektire po stupnjevima znanja. Postupci obrade lektire.

Cilj: osposobiti studente za primjenu teorijskih znanja o njemačkoj književnosti, iz teorije i povijesti književnosti u nastavi njemačkog kao stranog jezika.

Literatura

Häusler, M. (2002): *Literatur im fremdsprachlichen Deutschunterricht*. U: Zagreber germanistische Beiträge 11, str. 247-259.

Helmling/Wackwitz (1986): *Literatur im Deutschunterricht am Beispiel von narrativen Texten*. München: Goethe-Institut.

Ehlers, S. (1992): *Lesen als Verstehen*. Berlin usf.: Langenscheidt.

Westhoff, G. (1997): *Fertigkeit Lesen*. Berlin usf.: Langenscheidt.

Naziv kolegija **Autonomno učenje i nastava njemačkog kao stranog jezika**

ECTS-bodovi 3

Jezik njemački

Trajanje jedan semestar (5. godina, 10. semestar)

Status izborni

Oblik nastave seminar, 2 sata tjedno

Uvjeti upisan 10. semestar

Ispit usmeni i pismeni zadaci tokom semestra

Sadržaji: Orijentiranost nastave učenicima; koncepcija autonomnog učenja (interaktivni oblici rada u nastavi stranih jezika, poticanje komunikacije, učeničkog samorada, rada u timu i istraživanja); kognitivne teorije i učenje; stilovi učenja; komunikacijske strategije; strategije učenja izgovora, gramatike, vokabulara, razvijanja receptivnih i produktivnih vještina; nastavni postupci za razvijanje strategija učenja; korištenje elektronskih i digitalnih medija; korištenje autentičnih materijala za učenje njemačkog kao stranog jezika; projekti (određivanje teme, planiranje rada, izvođenje, prezentacija rezultata rada i vrednovanje).

Cilj: Upoznati studente s didaktičkim principima autonomnog učenja koji omogućuju samostalnost, vode do efektivnijeg učenja i daju podlogu za cjeloživotno učenje i usavršavanje.

Literatura

Sperber, H. (1989): *Mnemotechniken im Fremdspracherwerb*. München: iudicium.

Rampillon, U. (1995): *Lernen leichter machen. Deutsch als Fremdsprache*. München: Hueber.

Rampillon, U. (2000): *Aufgabentypologie zum autonomen Lernen*. Reihe: Deutsch als Fremdsprache. Ismaning: Hueber.

Bimmel, P./ Rampillon, U. (2000): *Lernerautonomie und Lernstrategien*. Berlin usw.: Langenscheidt.

Naziv kolegija **Iz povijesti nastave stranih jezika**

ECTS-bodovi 3

Jezik njemački

Trajanje jedan semestar (5. godina, 10. semestar)

Status izborni

Oblik nastave seminar, 2 sata tjedno

Uvjeti upisan 10. semestar

Ispit seminarski rad

Sadržaji: Razvoj teorijskih razmišljanja i spoznaja o podučavanju i učenju stranih jezika obrađuje se na primjerima udžbenika stranih jezika, teorijskih rasprava i smjernica za podučavanje: Komensky i njegova metoda i udžbenici; višejezični udžbenici stranih jezika 17. i 18. stoljeća; diferencijacija priručnika za učenje i podučavanje stranih jezika u 18. stoljeću, metode razvijene i diskutirane u 19. stoljeću; metode razvijene u okviru reformne pedagogije krajem 19. i početkom 20. stoljeća; daljnji razvoj u 20. stoljeću. Posebno se obrađuju primjeri iz Hrvatske sagledavajući ih u širim okvirima.

Cilj: Na povijesnim primjerima iz nastave i udžbenika stranih jezika studenti će spoznati uvjetovanost načina podučavanja svakodobno vladajućim teorijskim nazorima i društvenim okolnostima i time steći potrebnu distancu i sposobnost reflektiranja vlastite nastave.

Literatura

Häusler, Maja (1998): *Zur Geschichte des Deutschunterrichts in Kroatien. seit dem 18. Jahrhundert.* Frankfurt/Main itd.: Peter Lang.

Kelly, Louis G. (1969): *25 Centuries of Language Teaching. An Inquiry into the Science, Art and Development of Language Teaching Methodology 500 B.C. – 1969.* Rowley, Mass.: Newbury House.

Germain, Claude (1993): *Évolution de l'enseignement des langues: 5000 ans d'histoire.* Paris.

C) DIPLOMSKI STUDIJ GERMANISTIKE, PREVODITELJSKI SMJER

1. Popis obveznih i izbornih kolegija

Modul: *diplomirani prevoditelj*

7. semestar

	Broj tjednih sati	Bodovi
Teorija prevođenja	2 (P)	3
Idiomatika i stilistika hrvatskog jezika	2 (S)	3
*Terminologije i jezici struka I	1 (P) + 1(S)	3
**Izborni kolegij	2(P)	3
Vježbe pismenog prevođenja I	2 (V)	3

8. semestar

	Broj tjednih sati	Bodovi
Metodika pismenog prevođenja	2 (P)	2
Prevoditelj i računalo	2 (P) + 1(S)	4
Institucije i organizacije EU	2 (P)	3
*Terminologije i jezici struka II	1 (P) + 1 (S)	3
Vježbe pismenog prevođenja II	2 (V)	3

9. semestar

	Broj tjednih sati	Bodovi
Leksikologija i leksikografija	2 (P)	3
Jezik medija u zemljama njem. govornog područja	2 (P)	3
*Terminologije i jezici struka III	1 (P) + 1 (S)	3
**Izborni kolegij	2 (P)	3
Vježbe pismenog prevođenja III	2 (V)	3

10. semestar

	Broj tjednih sati	Bodovi
Izradba završnog rada		10
Povijest kulture i umjetnosti njem. gov. područja	2 (P)	2
Vježbe pismenog prevođenja IV	2 (V)	3

Modul: diplomirani tumač

7. semestar

	Broj tjednih sati	Bodovi
Teorija prevođenja	2 (P)	3
Idiomatika i stilistika hrvatskog jezika	2 (S)	3
*Terminologije i jezici struka I	1 (P) + 1 (S)	3
Vježbe simultanog prevođenja I	2 (V)	3
Vježbe konzekutivnog prevođenja I	2 (V)	3

8. semestar

	Broj tjednih sati	Bodovi
Tehnike i metode usmenog prevođenja	2 (P)	3
Institucije i organizacije EU	2 (P)	3
*Terminologije i jezici struka II	1 (P) + 1 (S)	3
Vježbe simultanog prevođenja II	2 (V)	3
Vježbe konzekutivnog prevođenja II	2 (V)	3

9. semestar

	Broj tjednih sati	Bodovi
Metode skraćenog bilježenja	2 (P)	3
Jezik medija njem. govornog područja	2 (P)	3
*Terminologije i jezici struka III	1 (P) + 1 (S)	3
Vježbe simultanog prevođenja III	2 (V)	3
Vježbe konzekutivnog prevođenja III	2 (V)	3

10. semestar

	Broj tjednih sati	Bodovi
Pripremni seminar za završni ispit	2 (S)	7
Povijest kulture i umjetnosti njem. gov. područja	2 (P)	2
Vježbe simultanog prevođenja IV	2 (V)	3
Vježbe konzekutivnog prevođenja IV	2 (V)	3

*Kolegij *Terminologije i jezici struka* obuhvaća pored seminara i stručna predavanja (Sachwissen) o dotičnom znanstvenom području (pravo, ekonomija, tehn. znanosti itd.) na hrvatskom jeziku. Studenti izabiru u četiri semestra najmanje dva znanstvena područja.

**U okviru izbornog kolegija studenti izabiru kolegije iz ponude izbornih kolegija na Odsjeku za germanistiku koji ne mogu biti svi iz istog područja.

2. Opis kolegija

Naziv kolegija: TEORIJA PREVOĐENJA

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: obvezatni

Oblik nastave: predavanje 2 sata tjedno

Uvjeti: upisan 7. semestar

Ispit: usmeni

Sadržaj: Kolegij će obuhvatiti teorijske aspekte prijevodnog procesa i status znanstvene discipline ili disciplina koje proučavaju taj proces. U predavanjima će se obraditi sljedeće teme: definicija pojma teorije i različita značenja te riječi, pojam teorije primijenjen na prevođenje, teorija prevođenja vs. znanost o prevođenju, interdisciplinarni i pluridisciplinarni pristup prevođenju, priroda prevođenja s posebnim osvrtom na prevođenje kao oblik interkulturalne komunikacije, pojmovi obavijest i poruka, različite definicije prevođenja (lingvistička, filološka, komunikacijska itd.), oblici prevođenja (ljudsko, strojno, usmeno, pismeno itd.), vrste prevođenja (književno, neknjiževno s podvrstama, modeli prijevodnog procesa, prevođenje i kultura, prevođenje kao jezični čin, kontrastivna korespondencija vs. prijevodna ekvivalencija, različiti noviji pristupi opisu prevođenja (skopos-teorija, descriptive translation studies itd.).

Cilj: posredovanje znanja o teorijskim aspektima prijevodnoga procesa i statusa odgovarajućih disciplina

Literatura: E. Prunč (2002): *Einführung in die Translationswissenschaft*, Graz

W. Koller (1997): *Einführung in die Übersetzungswissenschaft*, Wiesbaden

J. Best/S. Kalina (2002): *Übersetzen und Dolmetschen*, Tübingen

W. Wilss (1996): *Übersetzungsunterricht*, Tübingen

H. Salevsky (2002). *Translationswissenschaft*, Frankfurt/M

Naziv kolegija: PREVODITELJ I RAČUNALO

ECTS-bodovi: 4

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar

Status: obvezatni

Oblik nastave: predavanje 2 sata + seminar 1 sat tjedno

Uvjeti: upisan 7. semestar

Ispit: seminarski rad

Sadržaj: Ovaj kolegij ima za cilj upoznati studente prevoditeljskog studija s dostignućima računalne lingvistike s posebnim osvrtom na one jezične resurse i alate koji se koriste u postupku prevođenja. Na području jezičnih resursa ponajprije je riječ o digitalno pohranjenim i pretraživim rječnicima i leksičkim bazama podataka koji umnogome olakšavaju prevoditeljski rad kao i o računalno pretraživim korpusima koji dopuštaju uvid u jezičnu uporabu kad to rječnici ne mogu u potpunosti osigurati. Osobit naglasak stavit će se na paralelne korpusne, postupak njihova sravnjivanja (alignment) i njihovu uporabu koja, u konačnici, rezultira prijevodnom memorijom (translational memory). Na području jezičnih alata studenti će se upoznati s alatima za pronalaženje termina u tekstovima, pomagalima za strojno potpomognuto prevođenje kao što su prijevodne memorije, i na kraju s marem jednim komercijalnim sustavom za strojno prevođenje.

Cilj: upoznavanje studenata s računalnom lingvistikom i njezinom primjenom pri procesu prevođenja

Literatura: B.T.S. Atkins/A. Zampolli (1994): *Automating the Lexicon*, Oxford

J. W. Hutchins (2000): *Early Years of Machine Translation*, EUP

T. McEnery/A. Wilson (1996): *Corpus Linguistics*, EUP

J.C. Sager (2000): *Language Engineering and Translation*, Benjamins

Naziv kolegija: IDIOMATIKA I STILISTIKA HRVATSKOG JEZIKA

ECTS-bodovi: 3

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar

Status: obvezatni

Oblik nastave: seminar 2 sata tjedno

Uvjeti: upisan 8. semestar

Ispit: seminarski rad

Sadržaj: Studente će se upozoriti na osobitosti prevođenja leksikaliziranih i idiomatiziranih kompleksnih jezičnih struktura, čije se značenje ne može izvesti iz leksičkih značenja pojedinih dijelova. Ukazat će se na poseban status ovakvih struktura koje se zapravo memoriraju i u rječniku tretiraju kao cjeline, tj. kao i sve druge leksičke jedinice. Analizirat će se načini i mogućnosti prijevoda frazeologizama, poslovice, igre riječima itd. Stilističkim aspektima jezika originala i jezika prijevoda posvetit će se osobita pozornost i ukazati na načine i mogućnosti postizanja uzorne stilističke razine pri prevođenju. Pritom će se studente upozoriti na činjenicu da sva jezična sredstva mogu imati stilističku vrijednost, a da ona proizlazi iz interakcije svih jezičnih karakteristika nekog teksta, intertekstualnih odnosa te iz sociokulturnog konteksta, kako izvornog teksta, tako i prijevoda.

Cilj: posredovanje znanja o idiomatskim i stilističkim aspektima hrvatskoga jezika kao ciljnoga jezika pri procesu prevođenja

Literatura: Gramatike: Težak/Babić: *Gramatika hrvatskoga jezika*, Grupa autora: *Priručna gramatika hrvatskoga književnog jezika*

Pravopis: Aktualni službeni pravopis

Jezični savjetnici: Lj. Jonke/S. Pavešić: *Govorimo hrvatski*

I. Pranjković: *Kronologija hrvatskoga jezikoslovlja*

Naziv kolegija: TERMINOLOGIJE I JEZICI STRUKA

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: predavanje 1 sat i seminar 1 sat tjedno

Uvjeti: upisan 7. semestar

Ispit: usmeni

Sadržaj: Ovaj kolegij studenti će slušati u četiri semestra, u koja će morati odabrati najmanje dva znanstvena područja. Predviđena su područja: pravo, ekonomija, politologija i mediji, povijest i kultura te tehničke znanosti. Kolegij se sastoji od dva dijela, od predavanja stručnjaka iz navedenih područja koja studentima trebaju pružiti osnovna znanja iz pojedinih struka te od seminara, na kojema će se studenti upoznati sa terminološkim sustavima dotične struke, postupcima i metodama stvaranja stručnih termina, odnosom pojam:termin. značenje te aktualnim istraživanjima na području terminoloških sustava.

Cilj: stjecanje osnovnih znanja o terminološkim aspektima jezika struka

Literatura: T. Bungarten(1993): *Fachssprachentheorie*, Tostedt

H. R. Fluck (1996): *Fachsprachen. Einführung und Bibliographie*, Tübingen

T. Roelcke (1999): *Fachsprachen*, Berlin

R. Stolze (1999): *Die Fachübersetzung. Eine Einführung*, Tübingen

Naziv kolegija: VJEŽBE PISMENOG PREVOĐENJA I-IV

ECTS-bodovi: 3

Jezik: hrvatski i njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: obvezatni

Oblik nastave: vježbe 2 sata tjedno

Uvjeti: upisan odgovarajući semestar

Ispit: pismeni

Sadržaj: Vježbe pismenog prevođenja izvodit će se u sva četiri semestra diplomskog studija prevođenja u malim grupama i u nestereotipnim oblicima nastave: višekratni prijevod, uzajamno ispravljanje i vrednovanje prijevoda, obrana vlastitih rješenja u prijevodu, grupni prijevod, analiza i lektoriranje prijevoda, rad s rječnicima i enciklopedijama, pronalaženje informacija i podataka na internetu itd.

Najvažniji cilj koji se želi ostvariti jest upoznavanje studenata s postupcima u receptivnoj i produktivnoj fazi prevođenja. Prva (receptivna) faza obuhvaća razumijevanje teksta, rad s rječnicima, izradu vlastitog glosara, korištenje interneta, paralelnih i pozadinskih informativnih tekstova, informanata itd. Pored toganužno je osvijestiti morfološko-semantičke i stilske zahvate u drugoj, produktivnoj fazi. Drugi cilj sastoji se u utvrđivanju kriterija za ocjenu kakvoće prijevoda.

Cilj: razvijanje kompetencije pismenoga prevođenja

Literatura: autentični tekstovi

Naziv kolegija: METODIKA PISMENOG PREVOĐENJA

ECTS-bodovi: 2

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: obvezatni

Oblik nastave: predavanje 2 sata tjedno

Uvjeti: upisan 7. semestar

Ispit: usmeni

Sadržaj: U ovom kolegiju govorit će se o primjeni različitih teorija prevođenja u nastavi prevođenja, o analizi teksta te o osobitostima tekstnih vrsta pri prevođenju, o prevoditeljskim strategijama i metodama, o intralingualnom prevođenju, o donošenju prevoditeljskih odluka i njihovom obrazloženju, o kulturološki i sociološki uvjetovanim osobitostima izvornog teksta i prijevoda, o analizi i razumijevanju narudžbi za prijevode itd. Teorijskom uvodu u pojedinu problematiku slijedit će analize konkretnih tekstova iz prevoditeljske prakse, diskusija i vrednovanje prevoditeljskih rješenja kako bi se u studenata razvio senzibilitet za ovu problematiku i kako bi ih se podstaklo da porade na vlastitoj prevoditeljskoj kompetenciji.

Cilj: posredovanje metodoloških postavaka i procedura pri pismenom prevođenju

Literatura: W. Wilss (1996): *Übersetzungsunterricht*, Tübingen

U. Kautz (2000): *Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens*, München

H. Honig/P. Kußmaul (1982). *Strategie der Übersetzung*, Darmstadt

M. Snell-Hornby (1998): *Handbuch Translation*, Tübingen

Naziv kolegija: LEKSIKOLOGIJA I LEKSIKOGRAFIJA

ECTS-bodovi: 3

Jezik: usmeni

Trajanje: 1 semestar

Status: obvezatni

Oblik nastave: predavanje 2 sata tjedno

Uvjeti: upisan 9. semestar

Ispit: usmeni

Sadržaj: Namjera je ovog kolegija upoznati studente s najnovijim tendencijama u leksikologiji, pri čemu se leksikologija shvaća kao teorija leksikona (rječnika/vokabulara) nekog jezika. Leksikon se pritom promatra kao strukturirano mnoštvo leksičkih jedinica. One među sobom tvore mnoge raznovrsne relacije, na temelju kojih u leksikonu nastaju mikrostrukture (Sinnrelationen) poput hiponimije, sinonimije, polisemije, homonimije itd., i makrostrukture (Wortfelder). Za studij prevođenja od posebnog je značenja kontrastivna leksikologija koja se bavi sličnostima i razlikama leksičkih struktura u jeziku iz kojeg se prevodi i u jeziku na koji se prevodi. Pored modela za opis leksičkog i aktualnog značenja jezičnih jedinica u ovom kolegiju posebna pozornost posvetit će se onomastici i problemima prevođenja vlastitih imena.

Budući da je rječnik jedan od temeljnih alata prevoditeljskog zanata, posebnu težinu u studiju prevodenja ima istraživanje rječnika, tj. teorija izrade rječnika (metaleksikografija) i praktični rad s rječnicima. U ovom kolegiju analizirat će se mnogobrojne vrste i tipovi rječnika, problemi kodificiranja i etabliranja jezičnih normi u rječnicima, kulturno-povijesna dimenzija rječnika, povijest hrvatske i njemačke leksikografije, primjena kompjutora u izradi rječnika te osobito digitalni rječnici i njihova primjena u procesu prevodenja. Cilj: posredovanje leksikoloških i leksikografskih teorija te njihova praktična primjena pri procesu prevodenja

Literatura: J. Kühn (1994): *Lexikologie. Eine Einführung*, Tübingen
P. Lutzeier (1995). *Lexikologie. Ein Arbeitsbuch*, Tübingen
T. Schippan (1992): *Lexikologie der deutschen Sprache*, Tübingen
B. Schwarz/D. Wunderlich: *Handbuch der Lexikologie*, Königstein
H. E. Wiegand (1083): *Studien zur neuhochdeutschen Lexikographie*, Hildesheim

Naziv kolegija: INSTITUCIJE I ORGANIZACIJE EU

ECTS-bodovi: 3

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar

Status: obvezatni

Oblik nastave: predavanje 2 sata tjedno

Uvjeti: upisan 9. semestar

Ispit: usmeni

Sadržaj: Kolegij obrađuje problematiku europske integracije i europskih institucija s osobitim obzirom na pevođenje. Glavne teme kolegija jesu: povijest europske integracije i razvoj europskih institucija, višejezičnost i uloga prevodenja, nazivi europskih ustanova i institucija i njihovo prevodenje na hrvatski, prevodenje dokumentacije s problemima na razini sadržaja, pojmova, naziva, terminologija te tipični oblici dokumenata i akata. U kolegiju studenti će se upoznati i sa prevoditeljskom službom EU, njezinim načinom rada i funkcioniranja, prevoditeljskim priručnicima i pomagalicama unutar te službe, bazama podataka i glosarima, pojmovnim rječnicima i rječnicima dostupnim na internetu.

Cilj: posredovanje znanja o strukturalnim aspektima EU

Literatura: T. Bainbridge (1998): *The Penguin Companion to the European Union*, Penguin
V. Samardžija (1994): *Europska unija i Hrvatska*, Zagreb
M. Bratanić (2000): *Pojmovnik EUROVOC*, Zagreb
Plan integracijskih aktivnosti Republike Hrvatske, Vlada RH, Zagreb (2000)

Naziv kolegija: JEZIK MEDIJA U ZEMLJAMA NJEMAČKOG GOVORNOG PODRUČJA

ECTS-bodovi: 3

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: obvezatni

Oblik nastave: seminar 2 sata tjedno

Uvjeti: upisan 10. semestar

Ispit: seminarski rad

Sadržaj: U sklopu ovog kolegija studenti će se upoznati sa paletom medijske ponude u zemljama njemačkog govornog područja, elektronskih i tiskovnih, sa statusom i ugledom pojedinih glasila, s tekstnim vrstama koje se pojavljuju u medijima, (npr. vijest, izvještaj, reportaža itd.), njihovim tekstualnim normama i konvencijama. Analizirat će se osobitosti jezika tih medija, njihove gramatičke i leksičke osobitosti, kako bi se te tekstove bolje razumjelo, a zatim i adekvatnije prevodilo. Studenti će i sami morati sastavljati ovakove tekstove i zatim ih prevoditi na hrvatski. Glavni cilj kolegija je pružanje uvida u „Presselandschaft“ zemalja njemačkog govornog područja.

Cilj: stjecanje znanja o jeziku medija i upoznavanje s medijskom paletom u germanofonim zemljama

Literatura: J. Leonhard/H.W. Ludwig/D. Schwarz/E. Straßner (1999): *Medienwissenschaft*.

Ein Handbuch zur Entwicklung der Medien und Kommunikationsformen, Berlin,
B. Biere/H. Henne (1993): *Sprache in den Medien nach 1945*, Tübingen
H. Burger (1990): *Sprache der Massenmedien*, Berlin
N. Luhmann (1996): *Die Realität der Massenmedien*, Opladen

Naziv kolegija: POVIJEST KULTURE I UMJETNOSTI NJEMAČKOG GOVORNOG PODRUČJA

ECTS-bodovi: 2

Jezik: njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: obvezatni

Oblik nastave: predavanje 2 sata tjedno

Uvjeti: upisan 10. semestar

Ispit: usmeni

Sadržaj: Poznato je da se prevoditeljska kompetencija ne sastoji isključivo od jezične kompetencije u dva jezika, već i od poznavanja cjelokupnog kulturnog, umjetničkog, političkog i društvenog konteksta, da su prevoditelji ne samo jezični, već i kulturni posrednici. U ovom kolegiju nastojat će se studentima pružiti uvid u povijest kulture i umjetnosti Austrije, Njemačke i Švicarske. Osobita pozornost posvetit će se onim aspektima kulture i umjetnosti koji su posebno relevantni pri prevodenju te nijansama i razlikama koje mogu biti izvorom prevoditeljskih pogrešaka.

Cilj: stjecanje znanja o povijesnim i suvremenim specifičnostima kulture i umjetnosti germanofonih zemalja

Literatura: H. Glaser (2004): *Kleine deutsche Kulturgeschichte von 1945 bis heute*, Frankfurt/M

H. W. Kelling (1999): *Deutsche Kulturgeschichte*, Hill Publishing

E. Johann (1984): *Deutsche Kulturgeschichte. Die Zeit von 1860 bis zur Gegenwart*, Nymphenburger

M. Baumgartner (1998): *Einführung in das Studium der Kunstgeschichte*, München

H. Bauer (1989): *Kunsthistorik. Eine kritische Einführung in das Studium der Kunstgeschichte*, München

Naziv kolegija: VJEŽBE SIMULTANOG PREVOĐENJA I-IV

ECTS-bodovi: 3

Jezik: hrvatski i njemački

Trajanje: 1 semestar

Status: obvezatni

Oblik nastave: vježbe 2 sata tjedno

Uvjeti: upisan odgovarajući semestar

Ispit: usmeni

Sadržaj: Vježbe simultanog prevodenja odvijat će se u oba smjera, iz hrvatskog na njemački i iz njemačkog na hrvatski jezik. Uvježbavat će se brzo razumijevanje i analiza izgovorene riječi na temelju originalnih snimaka predavanja, intervjua, diskusija itd. Vježbat će se načini i oblici parafraziranja kao preduvjet za usmeno prevodenje. Simultano će se prevoditi tekstovi općeg i stručnog profila uz gradaciju njihove složenosti i težine. Studenti će izraditi odgovarajući pomoćni aparat i stručnu terminologiju kao pripremu za simultano prevodenje tekstova s određenog područja.

Cilj: razvijanje kompetencije simultanog prevodenja

Literatura: autentični tekstovi

Naziv kolegija: VJEŽBE KONZEKUTIVNOG PREVOĐENJA I-IV

ECTS-bodovi: 3

Jezik: hrvatski i njemački

Trajanje: 1 semestar
Status: obvezatni
Oblik nastave: vježbe 2 sata tjedno
Uvjeti: upisan odgovarajući semestar
Ispit: usmeni

Sadržaj: U ovim vježbama studentima će se pružiti mogućnost konzekutivnog prevođenja sa hrvatskog na njemački i obrnuto srednje laganih do srednje teških tekstova. Preduvjet za uspješno sudjelovanje na vježbama je i istovremeno svladavanje tehnike bilježenja u posebnom kolegiju. Tekstovi koji će se prevoditi bit će opći i stručni. Posebna pozornost posvetit će se poboljšanju retorike i proširivanju poznavanja stručnih terminologija. Uvježbavat će se tehnika notiranja, razumijevanje izgovorenog teksta te razlikovanje različitih stilskih razina.

Cilj: razvijanje kompetencije konzekutivnog prevođenja
Literatura: autentični tekstovi

Naziv kolegija: METODE SKRAĆENOG BILJEŽENJA

ECTS-bodovi: 3
Jezik: njemački
Trajanje: 1 semestar
Status: obvezatni
Oblik nastave: seminar 2 sata tjedno
Uvjeti: upisan 8. semestar
Ispit: seminarski rad

Sadržaj: U ovom kolegiju predavači će izlagati i uvježbavati različite sustave skraćenog bilježenja izgovorenog teksta kao podršku memoriranju. Studenti će se upoznati s principima stenografije i s logičkim temeljima najpoznatijih sustava skraćenog bilježenja. Istovremeno ukazat će im se na potrebu izrade vlastitog sustava bilježenja.

Cilj: posredovanje i uvježbavanje metoda skraćenog bilježenja
Literatura: H. Matyssek (2003): *Handbuch der Notizentechnik für Dolmetscher*, J. Groos
D. Andres (2002): *Konsekutivdolmetschen und Notation*, Frankfurt

DODATAK: ZAJEDNIČKI DIO STUDIJA NASTAVNIČKOG USMJERENJA

Sadržaj

Obrazloženje koncepcije nastavničkog usmjerenja

Struktura zajedničkog dijela studija nastavničkog usmjerenja

Opisi kolegija

Psihološki modul

Pedagoški modul

Didaktički modul

Sociološki modul

Filozofski modul

Informatički modul

Hrvatski jezik u nastavničkoj komunikaciji

OBRAZLOŽENJE KONCEPCIJE NASTAVNIČKOGA USMJERENJA

Prijedlog programa nastavnika usmjerenja koncipiran je tijekom mnogobrojnih radnih sastanaka *Odbora za nastavu* Filozofskoga fakulteta. *Odbor za nastavu* konzultirao je cijeli niz programa na stranim sveučilištima i nastojao doći do optimalnog omjera potrebnih kolegija koji bi našim studentima diplomskih nastavnika studija omogućili mobilnost, tj. djelomično studiranje i zapošljavanje u drugim zemljama, te im osigurali usporedivost diploma s diplomama stečenima na drugim europskim sveučilištima.

U ovom prijedlogu programa polazi se od činjenice da u području obrazovanja budućih nastavnika na razini Europe već postoje jasne naznake standardizacije u koncepciji te u opsegu i sadržaju obrazovanja. Ponuđeni program temelji se na uvidu u komparativne podatke o europskim modelima obrazovanja budućih nastavnika koji su javno dostupni putem obrazovne informacijske mreže Europske komisije i zemalja članica Europske unije *Eurydice*, na izvješćima projektnih grupa o efikasnosti različitih modela obrazovanja budućih nastavnika i o strukturi temeljne nastavničke kompetencije (npr. projekti *OECD*-a iz 1990, 1994. i 1999, projekt Europske komisije *SIGMA*) i u skladu je s trendovima opisanima u relevantnim dokumentima (npr. *Green Paper on Education and Training in Europe*, *White Paper on Education and Training*).

Navedeni, u Europi prihvaćeni principi, mogu se rezimirati na sljedeći način:

- tijekom sveučilišnog obrazovanja budućem nastavniku osigurava se stjecanje temeljne nastavničke kompetencije
- tijekom sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog obrazovanja, koje najčešće traje ukupno pet godina, na predmete kojima se omogućuje stjecanje temeljne nastavničke kompetencije odvaja se najmanje 20% ukupnog opsega studija (60 ECTS bodova), a europski je prosjek 25%
- stjecanje temeljne nastavničke kompetencije podrazumijeva stjecanje znanja, vještina i kompetencija u trima glavnim područjima: općem obrazovno-odgojnom području, metodičkom području i nastavnoj praksi. Omjer zastupljenosti navedenih triju područja uglavnom je ravnomjerno raspoređen.

Radi orijentacije prilažemo u tablici pregled opsega i raspodjele ECTS bodova u nekoliko europskih zemalja:

Zemlja	Ukupni ECTS	Opći obrazovno-odgojni dio	Metodički dio	Nastavna praksa
Španjolska	67	24	21	22

Finska	70	24	24	22
Švedska	60 (kao zadani minimum)	20	40 (navedeni ukupni bodovi za metodiku i nastavnu praksu)	

(podaci preuzeti s informacijske mreže *Eurydice*).

Uvažavajući specifičnost i tradiciju našega dosadašnjeg sustava obrazovanja budućih nastavnika, u predloženoj koncepciji nastavničkih studija nastojali smo se približiti tim standardima iako ih nismo do kraja slijedili (npr. za nastavnu praksu umjesto jedne trećine, tj. 20 ECTS bodova, odvojili smo samo 10 ECTS bodova, a također smo smatrali da je budućim nastavnicima nužno omogućiti razvijanje njihove govorno-jezične komunikacijske kompetencije te sposobnosti primjene informacijskih tehnologija u nastavi).

U koncepciji se polazi od stava da temeljna nastavnička kompetencija koja se stječe tijekom diplomskog nastavničkog studija predstavlja neophodan temelj za cjeloživotno obrazovanje budućega nastavnika i dobivanje licence za rad u školi.

Neki aspekti programa će se usklađivati s prirodom pojedinih studija i doradivati kroz iskustvo u radu.

Opseg od 60 ECTS bodova, na kojem se temelji ovaj program, zadan je i odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta donešenoj na izvanrednoj sjednici 22. ožujka 2004.: «Na diplomskom studiju za nastavničko usmjerenje izdvaja se 60 bodova za psihološko-pedagoško-didaktičke predmete i za metodiku nastave».

NAPOMENA:

U ovom 'paketu' nalaze se opisi kolegija koji su zajednički za sve nastavničke diplomske studije na Filozofskom fakultetu. Opisi kolegija metodičkoga bloka i prakse sastavni su dio diplomskih nastavničkih studija pojedinih odsjeka.

STRUKTURA ZAJEDNIČKOG DIJELA STUDIJA NASTAVNIČKOG USMJERENJA

Naziv modula	Status	Naziv kolegija	Satnica	ECTS
PSIHOLOŠKI MODUL	Obv.	Psihologija obrazovanja i odgoja	2+0+2	4
	Izb.	Rad s naprednim učenicima	2+0+0	2
		Komunikacijske vještine	2+0+2	
		Okolinski čimbenici razvoja	2+0+0	
		Uvod u psihologiju roditeljstva	2+0+0	
		Uvod u teorije ličnosti	2+0+0	
		Psihologija osoba s posebnim potrebama	1+2+0	
		Evaluacija tretmana	2+1+0	
PEDAGOŠKI MODUL	Obv.	Opća pedagogija	2+1+0	3
	Izb.	Komunikacija u nastavi	1+1+0	2
		Pedagogija adolescencije	1+1+0	
		Osnove specijalne pedagogije	1+1+0	
		Obrazovanje darovitih	1+1+0	
		Pedagoško savjetovanje i profesionalna orijentacija	1+1+0	
DIDAKTIČKI MODUL	Obv.	Opća didaktika	2+1+0	3
	Izb.	Interesi u nastavi	1+1+0	2
		Alternativne pedagoške ideje i škole	1+1+0	
		Temeljna nastavna umijeća	1+1+0	
		Pedagoška dijagnostika	1+1+0	
		Didaktičke teorije	1+1+0	
SOCIOLOŠKI MODUL	Obv.	Sociologija obrazovanja	1+1+0	3
FILOZOFSKI	Obv.	Filozofija odgoja	2+0+0	3

MODUL				
INFORMATIČKI MODUL	Obv.	Informacijske tehnologije u obrazovanju	1+0+1	3
	Izb.	Primjena računala u nastavi jezika	1+0+1	2
HRVATSKI JEZIK U NASTAVNIČKOJ KOMUNIKACIJI	Obv.	Hrvatski jezik za nastavnike	1+1+0	2
		Govorništvo za nastavnike	0+1+1	1,5
		Jezična interakcija i jezični varijeteti	1+0+0	1,5
	Izb.	Fonetska korekcija	0+1+1	1,5
		Govorna proizvodnja	0+1+1	
	Njega glasa	0+1+1		
	Ortoepske vježbe	0+1+1		
	Dvojezičnost	1+1+0		

OPISI KOLEGIJA

PSIHOLOŠKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ:

PSIHOLOGIJA OBRAZOVANJA I ODGOJA

Okvirni sadržaj predmeta

Tjelesni, motorički, perceptivni, kognitivni, govorni, emocionalni i socijalni razvoj tijekom srednjeg i kasnog djetinjstva te adolescencije. Najčešća odstupanja i problemi u razvoju u dječjoj i adolescentnoj dobi.

Odnos teorija učenja i učenja u školskom okruženju. Individualne razlike važne u poučavanju. Učenici s posebnim potrebama. Motivacija za učenje i kako je povećati. Upravljanje razredom i razredna disciplina.

Odnos učenja i poučavanja. Procjenjivanje i mjerenje ishoda poučavanja.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznavanje s promjenama u ponašanju i sposobnostima koje se događaju u razdoblju djetinjstva i adolescencije, te uzrocima i procesima koji se nalaze u podlozi tih promjena. Studenti će se osposobiti za razumijevanje ponašanja djece i adolescenata te kompetentnu interakciju s njima.

Razumijevanje primjene teorija učenja u školskom radu i odnosa između procesa poučavanja i ishoda učenja.

Studenti će razumjeti ulogu motivacijskih, socijalnih procesa i školskog okruženja u procesu učenja i poučavanja te će moći primijeniti prikladne postupke za suradnju s učenicima i roditeljima u rješavanju obrazovnih problema.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Ukupno 60 sati nastave kroz predavanja i vježbe (30 + 30). Znanje se provjerava kolokvijem i pismenim ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Vasta, R., Haith, M .M. & Miller, S.A. (1998. ili kasnija izdanja). Dječja psihologija: suvremena znanost.

Naklada Slap, Jastrebarsko.

Vizek Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003.) Psihologija obrazovanja, *Zagreb:*

IEP.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Grgin, T. (2001.) Školsko ocjenjivanje znanja. *Jastrebarsko: Naklada Slap*

Papalia, D.E. & Wendkos-Olds, S. (1989 ili kasnija izdanja). Human development. McGraw-Hill.

Zarevski (ur.) (2003.). Učitelji za učitelje, *Zagreb:IEP*

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno, a konačna ocjena je kombinacija rezultata na kolokviju i završnog ispita.

IZBORNİ KOLEGIJI:

RAD S NADARENİM UČENICIMA

Okvirni sadržaj predmeta

Karakteristike darovite djece (kognitivne i socio-emocionalne osobine darovitih). Identifikacija darovitih učenika i uloga učitelja u tom procesu. Posebnosti rada s darovitimima unutar školskog sustava. Uloga učitelja u akceleraciji. Obogaćenje programa (sadržaji i metode rada). Rad učitelja na izradi i provedbi programa, suradnja u timu. Rad s roditeljima nadarenih učenika.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će upoznati karakteristike darovite djece, načine identifikacije darovitih i mogućnosti rada s njima u okviru školskog sustava. Moći će planirati svoj rad u praksi. Studenti će biti pripremljeni za timski rad na planiranju i izvedbi programa rada s darovitim učenicima.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava se provodi kroz predavanja u jednom semestru (2+0). Znanje se provjerava pismenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Čudina-Obradović, M. (1991.). *Nadarenost: razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje*. Školska knjiga, Zagreb.

Koren, I. (1989.). *Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika*. Školske novine, Zagreb

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Heller, K.A., Monks, F.J., Sternberg R.J., Subotnik, R.(2000.). *International handbook of giftedness and talent*. Oxford: Elsevier Science Ltd.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pisano.

KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE

Okvirni sadržaj predmeta

Komunikacijski proces. Verbalna komunikacija. Neverbalna komunikacija. Priroda interpersonalne komunikacije. Važnost komunikacije za interpersonalne odnose. Prepreke za uspješnu komunikaciju. Vještine uspješne komunikacije s pojedincem. Samootkrivanje. Asertivnost. Aktivno slušanje. Empatičko razumijevanje. Pravila komunikacije. Usklađena konverzacija. Komunikacija u maloj grupi. Vođenje grupne diskusije. Debata. Predstavljanje grupe i iznošenje grupnih zaključaka. Govorenje pred publikom. Korištenje prezentacijskih vještina tijekom izlaganja. Različite svrhe i odgovarajući oblici obraćanja publici. Kriatičko slušanje i postavljanje pitanja govorniku.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Osvještavanje i razumijevanje osnova uspješne komunikacije i usvajanje tehnika i vještina potrebnih za uspješnu komunikaciju s pojedincima, u grupi i s publikom.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja i svladavanje vještina provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke, te usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Pearson, J. C., Spitzberg, B. H. (1990). *Interpersonal communication: concepts, components and contexts*. Dubuque: Wm. C. Brown Publishers.

Egan, G. (1977). *You and me: the skills of communicating and relating to others*. Monterey: Brooks/Cole Publishing Company.

Bolton, R. (1986). *People skills*. New York: Touchstone.

Lucas, S. E. (1998). *The art of public speaking*. New York: McGraw-Hill.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Stewart, J. (Ed.) (1999). *Bridges, not walls: a book about interpersonal communication*. McGraw-Hill.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Usmeno.

OKOLINSKI ČIMBENICI RAZVOJA

Okvirni sadržaj predmeta

Ekološki model razvoja. Utjecaj mikrosustava na razvoj: obitelji, vršnjaci, škola. Utjecaj mezosustava na razvoj djeteta: odnos škole i obitelji. Utjecaj egzosustava na razvoj: radno mjesto i zaposlenost roditelja, socijalna mreža, socioekonomski status, zakonodavstvo i socijalna politika, sredstva masovnih komunikacija. Utjecaj makrosustava na razvoj: kulturalni i subkulturalni utjecaji.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s različitim modelima o mehanizmima djelovanja socijalnih ekoloških sustava na razvoj. Po završetku kolegija studenti će razumjeti kako socijalni konteksti, promjene u njima i interakcije između njih i djeteta utječu na razvoj te će moći prepoznati i razlikovati okolnosti i uvjete u različitim kontekstima koji pogoduju kao i one koji narušavaju optimalan djetetov razvoj.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sat predavanja jedno tijekom jednog semestra. Znanje će se provjeravati putem kolokvija.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bronfenbrenner, U., & Morris, P. A. (1998). The ecology of developmental processes. In W. Damon (Series Ed.) & R. M. Lerner (Vol. Ed.), *Handbook of child psychology: Vol. 1. Theoretical models of human development* (5th ed., pp. 993-1028). New York: John Wiley.

Demo, D.H., Ganong, L.H. (1994). Divorce. U knjizi McKenry, P.C. i Price S.J. (Eds.) (1994). *Families and Change* (str. 197-218).

Walsh, F. (Ed.) (1993). *Normal family processes*. New York: The Guilford Presss. (pogl. 1-12)

Ilišin, V., Marinović Bobinac, A., Radin, F. (2001). *Djeca i mediji*. Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži i IDIZ.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Stewart, A.J., Copeland, A. P., Chester, N.L., Malley, J.E., Barenbaum, N.B. (1997). *Separating together: How divorce transforms families*. New York: The Guilford Presss.

Balter, L., Tamis-leMonda (Eds.) (1999). *Child psychology: A handbook of contemporary issues*. New York: Psychology Press. (pogl. 16, 18, 19)

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno.

UVOD U PSIHOLOGIJU RODITELJSTVA

Okvirni sadržaj predmeta

Determinante roditeljskog ponašanja (karakteristike roditelja, karakteristike djeteta, kontekstualni činitelji). Individualne razlike u roditeljskom ponašanju (dimenzije i stilovi roditeljskog ponašanja). Tranzicija u roditeljsku ulogu i faze roditeljstva (roditeljstvo s djetetom dojenačke, predškolske, rane školske i adolescentne dobi; roditeljstvo i odrasla djeca). Utjecaj roditeljskog ponašanja na dječje ponašanje i razvoj. Roditeljska uloga i osobni razvoj. Odnosi između roditeljske i drugih životnih uloga. Neplodnost i život bez djece. Roditeljstvo u specifičnim okolnostima (maloljetni roditelji, jednoroditeljske i rekonstituirane obitelji, roditelji djece s posebnim potrebama, udomiteljstvo i posvojenje). Edukacija roditelja.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznavanje s psihologijom roditeljstva i razumijevanje složenosti i važnosti uloge majke i oca u suvremenim društvenim okolnostima. Poznavanje utjecaja roditeljskog ponašanja na dječji razvoj te utjecaja roditeljstva na razvoj u odrasloj dobi. Kroz sadržaje kolegija studenti će se osposobiti za promoviranje optimalnih roditeljskih ponašanja u budućem profesionalnom radu.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja tjedno tijekom jednog semestra. Po završetku nastave znanje se provjerava pismenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Martin, C.A. & Colbert, K.K. (1997). *Parenting: A life span perspective*. NY: McGraw-Hill.

Delač Hrupelj, J., Miljković, D. i Lugomer Armano G. (2000). *Lijepo je biti roditelj*. Zagreb: Creativa.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Hoghugh, M. & Long, N. (Eds.). (2005). *Handbook of parenting: Theory, research and practice*. SAGE.

Bornstein, M.H. (2002). *Handbook of parenting*. Vol. 1-5. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Brooks, J.B. (2001). *Parenting* (3rd ed). Mountain View, CA: Mayfield Publishing Co.

Muzi, M.J. (2000). *The experience of parenting*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

Maccoby, E.E. (2000). *Parenting and its effects on children: On reading and misreading behavior genetics*. Annual Review of Psychology, 51, 1-27.

Golombok, S. (2000). *Parenting: What really counts?* Philadelphia, PA: Routledge.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno.

UVOD U TEORIJE LIČNOSTI

Okvirni sadržaj predmeta

Uloga i važnost teorije u psihologiji ličnosti; Povijesni razvoj teorija ličnosti; Uvjeti koje bi morala zadovoljavati dobra teorija ličnosti; Kriteriji za vrednovanje različitih teorija ličnosti; Strukturalne i procesne teorije ličnosti; Razlikovanje teorija i modela u psihologiji ličnosti; Osnovni teoretski pristupi u psihologiji ličnosti (Osobinski pristup; Psihoanalitički pristup; Kognitivni pristup; Pristup teorija učenja; Humanistički pristup); Detaljan prikaz najvažnijih teorija ličnosti; Moguća aplikacija pojedinih teorija u obrazovnom kontekstu; Usporedba različitih teorija ličnosti i kritički osvrt na njih.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Cilj kolegija je stjecanje znanja o različitim teorijama ličnosti. Omogućiti studentima stjecanje znanja za kritičku evaluaciju različitih teorija. Osim prikazivanja pojedinih teorija ličnosti, posebna pažnja će se posvetiti aplikacijama teorija ličnosti u obrazovnom kontekstu.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja na tjedan tijekom jednog semestra

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

John, O.P., Cervone, D., Pervin, L.A. (2005). Personality: Theory and Research, 9th Ed. Wiley

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Fulgosi, A. (1985). Psihologija ličnosti: Teorije i istraživanja. Zagreb: Školska knjiga

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni

PSIHOLOGIJA OSOBA S POSEBNIM POTREBAMA

Okvirni sadržaj predmeta

Društveni, obiteljski i individualni činitelji u nastanku razvojnih teškoća. Mentalna retardacija. Tjelesni invalidi. Slijepa djeca. Gluha djeca. Djeca s poremećajima u ponašanju. Djeca oboljela od cerebralne paralize. Psihološka podrška obiteljima čiji član ima posebne potrebe. Stigma i stavovi društva prema osoba s posebnim potrebama. Etička pitanja brige o ljudima s posebnim potrebama.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznat će različite etiološke činitelje u nastanku razvojnih teškoća. Studenti će usvojiti znanja o specifičnim skupinama ljudi s posebnim potrebama. Raspravljat će o stigmatizaciji i stavovima društva prema osoba s posebnim potrebama. Studenti će naučiti specifičnosti ophođenja s ljudima s posebnim potrebama.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata seminara. Seminari će uključivati prikaz poteškoća i način rada s osobama s određenim posebnim potrebama, te rasprave o etičkim pitanjima. Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz seminare i na kraju nastave pismenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Batshaw, M. L. (2002). *Children with Disabilities*. New York: Paul H Brookes Pub Co.

Blackbourn, J. M., Patton, J. R. i Trainor, A. (2003). *Exceptional children in focus*. London: Prentice Hall.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ribić, K. (1991.). *Psihofizičke razvojne teškoće*. ITP Forum: Zadar

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno.

EVALUACIJA TRETMANA

Okvirni sadržaj predmeta

Osnovni pojmovi u evaluaciji tretmana; Vrste psihosocijalnih intervencija i smisao njihove evaluacije; Teorijski, metodološki i praktični aspekti evaluacije programa; Logika evaluacijskih postupaka; Glavne vrste evaluacije programa; Modeli evaluacije; Nacrta evaluacijskih istraživanja; Planiranje evaluacijskih postupaka (definiranje ciljeva, kriterija i standarda za ocjenu djelotvornosti programa, izbor nacrta istraživanja, izvori i načini prikupljanja evaluacijskih podataka, postupci analize podataka); Izvještavanje o rezultatima evaluacije (elementi i struktura izvještaja, prilagodba korisnicima).

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Osposobiti polaznike da mogu (a) samostalno ili kao član tima sudjelovati u planiranju i kreiranju nacrta evaluacijskog istraživanja, (b) provesti evaluaciju programa unutar pojedinih domena, (c) adekvatno opisati i interpretirati prikupljene podatke te prikazati rezultate u formi pisanog evaluacijskog izvješća.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminara tjedno unutar jednog semestra. Provjera znanja provodi se kontinuirano tijekom semestra - kroz izlaganja seminarskih radova i rasprave tijekom nastave te ispitom nakon odslušanog kolegija.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Kulenović, A. (1996). *Evaluacija psihosocijalnih intervencija*. U: Pregrad, J. (Ur.) *Stres, trauma, oporavak* (269-291). Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Posavac, E. J., & Carey, R. G. (2003). *Program Evaluation - Methods and Case Studies*. (6th ed.). New Jersey: Prentice Hall.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Rossi, P. H., & Freeman, H. F. (2003). *Evaluation*. London: Sage.

Rosekrans, F. (1990). Psihoterapija s gledišta nespecifičnih rezultata i uvjeravanja. *Primijenjena psihologija*, 11, 36-46.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno.

PEDAGOŠKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ²:

OPĆA PEDAGODIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Predmet Opće pedagogije. Diferencijalna pedagogija ili sustav pedagoških disciplina. Odnos pedagogije i drugih znanosti. Temeljni pedagoški pojmovi i kategorije. Temeljni oblici pedagoškog djelovanja. Oblici znanja i spoznaja o odgoju (slike, koncepti, modeli i teorije). Obrazovne institucije i sustavi obrazovanja. Suvremena pedagogija i kurikulum. Profesionalne kompetencije nastavnika. Suvremeni izazovi pedagogiji (primjerice: alternativne i/ili anti pedagogije; interkulturalni odgoj; globalizacija).

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s predmetom, subdisciplinama i kategorijalnim aparatom Opće pedagogije te steći elementarna umijeća u ophođenju s pedagoškim teorijama i razviti umijeća glede temeljnih oblika pedagoških djelovanja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom po završetku nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Mijatović, A. (ur.) (1999), *Osnove suvremene pedagogije* (Odabrana poglavlja). Zagreb: HPKZ.

König, E./Zedler, P. (2001), *Teorije znanosti o odgoju*. Zagreb:Educa.

Gudjons, H. (1994), *Pedagogija. Temeljna znanja* (Odabrana poglavlja). Zagreb:Educa.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Schulz von Thun, F. (2001), *Kako međusobno razgovaramo 1. Smetenje i razjašnjenja*. Zagreb: Erudita

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Način polaganja ispita

² Obvezanti i izborni kolegiji u okviru pedagoškog i didaktičkog modula za studente ALU, MA, PMF i druge nastavničke fakultete uvažavat će posebnosti matičnih struka i razvijati se u dogovoru sa svakim fakultetom posebno.

Pismeni.

IZBORNI KOLEGIJ³:

KOMUNIKACIJA U NASTAVI

Okvirni sadržaj predmeta

Metakomunikacijska razina: Što je komunikacija?. Verbalna i neverbalna; digitalna i analogna komunikacija. Obilježja nastavne komunikacije. Uloga učitelja kao agensa i modela komunikacijskog ponašanja učenika. Komunikacijska razina: Metode i tehnike uspješne komunikacije: aktivno slušanje, vođenje razgovora, igranje uloga, pedagoška psihodrama, moderirana rasprava. Oblici podučavanja: monološki i dijaloški. «Komunikacijski profili» učitelja i etika komunikacije. Neverbalna komunikacija u nastavi (značenje poruka tijela, pokreta, gesta). Aktualne teme: Interkulturalna komunikacija u nastavi. – Komunikacija na daljinu.- Virtualna komunikacija.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Steći osnovna znanja o nastavnoj komunikaciji i ulozi učitelja kao agensa i modela komunikacijskog ponašanja učenika i osvijestiti odnos komunikacijskog ponašanja učitelja, oblika komunikacije između učenika i razvijanja komunikacijske kompetencije učenika; upoznati i vježbati metode i tehnike uspješne nastavne komunikacije

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Langer, I., Schulz von Thun, F., Tausch, R.(2003): Kako se razumljivo izražavati. Zagreb: Erudita.

Heinz Klippert (1996): Kommunikations-Trening.-Muenchen.

Schulz von Thun, F. (2002): Kako međusobno razgovaramo (1-3), Zagreb:Erudita.

Hans Juergen Apel (2003): Predavanje uvod u akademski oblik poučavanja. Zgareb:Erudita.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Brajša, P. (1994): *Pedagoška komunikologija*. Zagreb: Školske novine.

Bratanić, M.. (1993) *Mikropedagogija - Interakcijsko-komunikacijski aspekt odgoja* (3.izd.). Zagreb:Školska knjiga.

Neill, S. (1994). *Neverbalna komunikacija*. Zagreb:Educa.

³ Izborni predmeti u okviru ovog modula mogu biti u načelu svi kolegiji preddiplomskog/diplomskog studija pedagogije. Za ovu akademsku godinu predlažemo navedene kolegije kao izborne.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i portfolio.

PEDAGOGIJA ADOLESCENCIJE

Okvirni sadržaj predmeta

Pojam i razvojne karakteristike. Genetski i vanjski činitelji razvoja u djetinjstvu i mladenaštvu. Razvojne osobine i funkcije: tjelesne, kognitivne, emocionalne i socijalne. Tipologija i diferencijacija u formiranju identiteta: zrenje, razvoj, socijalizacija, odgoj. Odgojno-obrazovno značenje, mogućnosti i načini pedagoške intervencije. Dijete i djetinjstvo; mladi i mladenaštvo: okolinski i životni svijet. Socijalno-ekološki činitelji i odgojni utjecaji u kasnom djetinjstvu i mladenaštvu: obitelj, škola, crkva, slobodno vrijeme, mediji, vršnjačke skupine. Kultura, subkultura, kontrakultura, alternativna kultura i životni stilovi mladih kao polje pedagoškog djelovanja. Razvojne-pedagoške teškoće, smetnje i intervencije. Pedagoška povijest djetinjstva i mladenaštva. Pedagogija djetinjstva i mladenaštva: predmet, sadržaj, istraživanje i polje praktičnog djelovanja.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznati razvojne osobine i (ne)tipično ponašanje u kasnom djetinjstvu i mladenaštvu. Shvatiti prirodne oblike reakcija i uzroke osobito karakteristične za pubertetsku i adolescentsku dob te mogućnosti i načine odgojno-socijalnog djelovanja na tijek razvoja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Baacke, D. (1984), Die 6- bis 12 jährigen. Beltz, Weinheim – Basel.

Baacke, D. (1986), Die 13- bis 18 jährigen. Urban – Schwarzenberg, Munchen - Berlin.

Gudjons, H. (1994), Pedagogija – temeljna znanja. Educa, Zagreb.

Key, E. (2000), Stoljeće djeteta. Educa, Zagreb.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Perasović, B. (2001), Urbana plemena. Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb.

Sander, U., Vollbrecht, R. (1985), Zwischen Kindheit und Jugend. Juventa, Weinheim – Munchen.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

OSNOVE SPECIJALNE PEDAGOGIJE

Okvirni sadržaj predmeta

- Specijalna pedagogija kao znanstvena disciplina: predmet, područje, sadržaj, zadaci i metode.
- Individualne sličnosti i razlike u razvoju djece i mladeži (intravarijabilitet i intervarijabilitet), vrste odstupanja u razvoju i područja razvojnih teškoća: osnovne osobine djece s teškoćama u razvoju, poremećajima u ponašanju i darovite djece.
- Pedagoški postupci u zadovoljavanju posebnih potreba djece i mladeži s mentalnim, vidnim, slušnim, tjelesnim i kombiniranim razvojnim teškoćama i promjenama u osobnosti uvjetovanih organskim i socijalno-emocionalnim čimbenicima.
- Značaj i oblici integracije/inkluzije djece i mladeži u redovni odgojno-obrazovni sustav.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Ospособiti studente, da putem samostalnog i kritičkog proučavanja literature te raspravama na seminarima i terenskoj nastavi ovladaju temeljnim spoznajama u područje specijalne pedagogije, utemeljenja, osnovnih pojmovnih određenja i neposrednog odgojnog djelovanja.

Ostvarivanje sadržaja kolegija treba osigurati cjelovit i sistematiziran uvid u pedagoške postupke s djecom posebnih potreba, kao i njihovoj integraciji/inkluziji.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Hrvatić, N. (2004), *Udžbenici za učenike s posebnim potrebama*, u: Halačev, S. (ur.), *Udžbenik i virtualno okruženje*, Zagreb, Školska knjiga.

Jensen, E. (2004), *Različiti mozgovi, različiti učenici*, Educa, Zagreb.

Kostelnik, M., Onaga, E., Rohde, B., Whiren, A. (2004), *Djeca s posebnim potrebama*, Educa, Zagreb.

Sekulić-Majurec, A. (1988), *Djeca s teškoćama u razvoju u vrtiću i školi*. Školska knjiga, Zagreb.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Cvetković-Lay, J., Sekulić-Majurec, A.(1998), *Darovito je, što ću s njim?*, Alinea, Zagreb.

Mijatović, A. (ur.) (1999), *Osnove suvremene pedagogije (pog. Djeca s izuzetnim potrebama)*, Zagreb, HPKZ.

Stakes, R., Hornby, G. (1997), *Change in Special Education*, Cassell, London.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni i ismeni ispit.

OBRAZOVANJE DAROVITIH

Okvirni sadržaj predmeta

- *Proučavanje darovitosti kao društvenog i pedagoškog fenomena. (Povijesni pregled brige za darovite i uloge darovitih pojedinaca u društvu; Pristup darovitosti u suvremenom društvu.*
- *Suvremena istraživanja darovitosti. Studije blizanaca i dr.*
- *Otkrivanje i identificiranje darovitosti (Problem kriterija u određivanju darovitosti /intelektualne, specifične i kreativne sposobnosti/. Pojavni oblici darovitosti . Potencijalna i produktivna darovitost.*
- *Suvremene koncepcije darovitosti i njihove implikacije za pedagošku praksu.*
- *Poticanje razvoja darovitosti (općenito i po pojedinim područjima)*

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznati studente s novim pristupima društva i struke fenomenu darovitosti i osnovnim načinima prepoznavanja i identificiranja darovite djece. Osposobiti ih da u odnosu na vrstu i stupanj darovitost darovitoj djeci prilagođavaju obrazovni program i druge obrazovne aktivnosti, te tako poticajno djeluju na razvoj njihovih potencijala.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Cvetković-Lay, J., Sekulić-Majurec, A.: *Darovito je , što ću s njim?* Alinea, Zagreb 1998.

Čudina-Obradović, M. (1990): *Nadarenost: Razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje*. Zagreb: Školska knjiga.

Koren, I. (1989.): *Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika*. Zagreb: Školske novine.

Sekulić-Majurec, A. (2002.): *Što je novo u pedagoškom pristupu darovitoj djeci i učenicima*. U: Poticanje darovite djece i učenika. Zagreb: HPKZ, str. 46-57

Sekulić-Majurec, A. (2002.): *Novi pogledi na darovitost i rad s darovitim učenicima*. U: Unapređivanje rada s darovitim učenicima u srednjoškolskom odgoju i obrazovanju. Ministarstvo prosvjete i športa, Zavod za unapređivanje školstva, Zagreb 2002. str. 53-64.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Sekulić-Majurec, A. (1997): *Poticanje stvaralačkog mišljenja u školi*. U: Škola i stvaralaštvo – Stvaralaštvo u školi (ur. M. Pavlinović-Pivac) Zagreb,: OŠ Matije Gupca, str. 53-66.

Sekulić-Majurec, A. (2001.): *Kako provoditi postupak preskakanja razreda*. Zrno, 41-42(66-67): 52-55.

Sekulić-Majurec, A. (1995.): *Mogućnost razvijanja produktivne darovitosti potencijalno darovitih srednjoškolaca*. Napredak, 136 (1):15-22

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

PEDAGOŠKO SAVJETOVANJE I PROFESIONALNA ORIJENTACIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Savjetovanje i pedagoške dimenzije savjetodavnog rada

Odnos pedagoškog savjetodavnog rada, pedagoškog vođenja i terapijskih postupaka

Suština, specifičnosti i pretpostavke pedagoškog savjetodavnog rada

Mogućnosti i ograničenja pedagoškog savjetodavnog rada

Znanja i vještine potrebne za pedagoško savjetovanje

Faze savjetodavnog rada , pedagoška dijagnoza

Put pronalaženja rješenja problema

Aktivnosti i uloge povezane s pedagoškim savjetovanjem

Individualni pedagoški savjetodavni rad

Grupni pedagoški savjetodavni rad, autoritet i odgovornost

Odnosi u procesu pedagoškog savjetovanja
Direktivni i nedirektivni savjetodavni rad
Metode i tehnike savjetodavnog rada
Specifičnosti pedagoškog savjetovanja s djecom i odraslima
Pedagog i pedagoško savjetovanje
Profesionalna orijentacija – obvezni dio obrazovnog djelovanja škole
Profesionalno informiranje, profesionalno savjetovanje
Profesionalno praćenje

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Poznavanje ključnih pojmova, teorija i teorijskih postavka pedagoškog savjetodavnog rada te razumijevanje i prihvaćanje savjetodavnog rada kao dijela preventivnog rada pedagoga.

Razvoj analitičkih vještina i vještina kritičkog mišljenja; ovladavanje vještinama individualnog i grupnog savjetodavnog rada s učenicima, roditeljima i drugim odraslim osobama u odgojno-obrazovnoj ustanovi; stjecanje vještina informiranja i savjetovanja u profesionalnoj orijentaciji.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Janković, J. (1997) *Savjetovanje - nedirektivni pristup*. Zagreb: Alinea.

Juul, J. (1995) *Razgovori s obiteljima – perspektive i procesi*. Zagreb: Alineja.

Resman, M. (2000) *Savjetodavni rad u vrtiću i školi*. Zagreb: HPKZ.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Geldard, K.; Geldard, D. (1998) *Counselling children*. London: Sage Publication.

Manthei, R. (1997) *Counselling: The skills of finding solutions to problems*. London: Routledge.

Reardon, K.K. (1998) *Interpersonalna komunikacija*. Zagreb: Alinea.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni ispit.

DIDAKTIČKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ:

OPĆA DIDAKTIKA

Okvirni sadržaj predmeta

Didaktika i Curriculum. Sustavi znanja i obrazovanje. Odnos Opće didaktike i predmetnih didaktika (metodika). Podjela opće didaktike (teorijska, empirijska i pragmatička). Didaktika kao teorija obrazovanja. Didaktički modeli i/ili teorije. Temeljni didaktički pojmovi (i njihovi odnosi), modeli i operacije. Didaktička rekonstrukcija, redukcija i transformacija. Profesionalne kompetencije nastavnika. Koncepti planiranja, organiziranja i izvođenja nastave. Kriteriji dobre nastave. Nastava kao akt uravnoteženja. Modeli diagnostike i evaluacije u općoj didaktici. Suvremeni trendovi u Općoj didaktici.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s predmetom Opće didaktike i praktičnim pitanjima pripreme, realizacije i (samo)evaluacije nastave koje tematizira didaktika, steći elementarna umijeća u ophođenju s didaktičkim teorijama i/ili modelima i razviti umijeća glede (reflektiranog) planiranja, izvođenja i evaluacije nastave.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Terhart, E. (2001), *Metode poučavanja i učenja*. Zagreb: Educa.

Meyer, H. (2002), *Didaktika razredne kvake*. Zagreb: Educa.

Gudjons, H., Teske, R., Winkel, R., (ur.), *Didaktičke teorije*. Zagreb: Educa: 1994.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Kyriacou, K. (1997), *Temeljna nastavna umijeća*, Zagreb: Educa.

Apel, H. J. (2003), *Predavanje. Uvod u akademski oblik poučavanja*. Zagreb: Erudita.

Peterßen, W. H. (2003). *Unterrichtsvorbereitung*. München: Ehrenwirth.

Peterßen, W. H. (2001), *Lehrbuch Allgemeine Didaktik*. München: Ehrenwirth.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i portfolio.

IZBORNI KOLEGIJI:

INTERESI U NASTAVI

Okvirni sadržaj predmeta

Povijesna shvaćanja interesa u pedagogiji i pedagoške teorije interesa (Dewey, Kerschensteiner, Herbart). Minhenska teorija interesa (Krapp i Schiefele) i njen odnos s motivacijskom teorijom samoodređenja (Deci i Ryan). Vrste interesa. Životni interesi. Razvoj spoznajnih interesa tijekom cjeloživotnog obrazovanja. Interesi kao uvjet, cilj i rezultat nastavnog procesa. Interes i disciplina. Odgojna nastava i razvoj interesa. Poticanje i razvoj interesa i motivacije za učenje u nastavi.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s teorijama interesa i empirijskim istraživanjima interesa i steći bitna umijeća u poticanju i razvoju interesa i motivacije za učenje u nastavi.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Palekčić, M./ Müller, F. (2005), *Uvjeti i efekti interesa za studij i motivacije za učenje* (motivi za izbor studija i motivacijski regulacijski stilovi) kod hrvatskih i njemačkih studenata, *Pedagogijska istraživanja*, 1, 2, 159-195.

Palekčić, M., Radeka, I., Petani, R. & Müller, F. (2004), *Interes za studij*, *Napredak*, 145(4), 389-404.

Deci, E. L. & R. M. Ryan (Eds.) (2002), *Handbook of self-determination research*. Rochester: University of Rochester Press.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Palekčić, M. (1985), *Unutrašnja motivacija i školsko učenje*. Sarajevo: Svjetlost.

Krapp, A. & M. Prenzel (Hrsg.) (1992), *Interesse, Lernen, Leistung Münster: Aschendorff*.

Hoffmann, L./A. Krapp/ K. A. Renniger (1998), *Interest and learning. Kiel: IPN*.

Dresel, Markus: *Motivationsförderung im schulischen Kontext*. Göttingen: Hogrefe 2004

Krapp, A. (1998). Entwicklung und Förderung von Interessen im Unterricht. Psychologie der Erziehung und Unterricht, 44. Jg., 185-201.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i portfolio.

ALTERNATIVNE PEDAGOŠKE IDEJE I ŠKOLE

Okvirni sadržaj predmeta

Društvena uvjetovanost, pojava, važnost i pregled alternativnih pedagoških ideja i škola. Pedagoški projekti i posljedice reformne pedagogije. Pedagoško-didaktičke koncepcije, organizacija i praksa važnijih alternativnih škola (Montessori, Waldorf, Freinet, Summerhil, Laborschule, Barbiana, Tvind). Današnje privatne škole kao alternativni pokušaji. Kurikularne osobitosti alternativnih škola. Pedagoški pluralizam suvremenih školskih sustava u obzoru alternativnih ideja. Znanstvena utemeljenost alternativnih pedagoških ideja i škola.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznati različite alternativne pedagoške ideje, pokrete i pravce koji su utjecali na pojavu, ustroj, organizaciju i rad alternativnih škola u svijetu i u nas. Studenti će steći znanja o pedagoškim, didaktičkim i metodičkim rješenjima u alternativnim, privatnim i slobodnim školama (osobito u odnosu prema državnima), i mogućnosti primjene nekih od alternativnih pokušaja u današnjim javnim školama.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Jakopović, S. (1984), *Pokret radne škole u Hrvatskoj*. NIRO Školske novine, Zagreb.

Matijević, M. (2001), *Alternativne škole*. Tipex, Zagreb.

Previšić, V. (1992), *Alternativne škole: teorijska polazišta i praktični dosezi*. U: Prema slobodnoj školi. Institut za pedagoški istraživanja, Zagreb.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Walford, G. (1992), *Privatne škole – iskustva u deset zemalja*. Educa, Zagreb.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Usmeni ispit i seminarske radne obaveze..

TEMELJNA NASTAVNA UMIJEĆA

Okvirni sadržaj predmeta

Modeli odnosa teorije i prakse u pedagogiji. Odnos (teorijskog) znanja praktičnih umijeća. Kriteriji dobre nastave. Temeljna nastavna umijeća. Profesionalne kompetencije nastavnika. Zdravlje nastavnika u obzoru salutogeneze. Izvori stresa u radu nastavnika i načini borbe protiv stresa. Pedagoški mediji. Razumljivost izražavanja i razumljivost tekstova. Interes za nastavu i motivacija za učenje i kako ih poticati. Implicitno znanje i djelovanje. Držanje nastavnika i takt u nastavi.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s modelima odnosa teorije i prakse u pedagogiji i didaktici i razviti temeljna nastavna umijeća, odnosno profesionalne kompetencije nastavnika, koje (pored ostalog) uključuju i držanje i takt u pedagoškom ophođenju sa učenicima (i) u nastavi.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Kyriacou, K. (1997). Temeljna nastavna umijeća. Zagreb: Educa.

Langer, I./Schulz von Thun, F./ Tausch, R. (2003), Kako se razumljivo izražavati. Zagreb: Erudita.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Hilbert, Andreas/Schmitz, Edgar (Hrsg.): Psychosomatische Erkrankungen bei Lehrerinnen und Lehrern. Ursache- Folgen-Lösungen. Stuttgart: Schatauer 2004.

Seibert, Norbert/Serve, Helmut/ J. (Hrsg.) (2003): Prinzipien guten Unterrichts. Kriterien einer zeitgemässigen Unterrichtsgestaltung. PimS. / . Auflage

Neill, S. (1994), Neverbalna komunikacija u razredu. Zagreb: Educa.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i praktični uradak.

PEDAGOŠKA DIJAGNOSTIKA

Okvirni sadržaj predmeta

Modeli dijagnostike u pedagogiji i didaktici. Modeli pedagoško-psihološke dijagnostike (medicinski, interakcionistički i ekološko-fenomenološki). Funcije pedagoško-psihološke dijagnostike (selektivna, modifikacijska i poticajna). Obilježja pedagoške dijagnostike. Dijagnostička kompetencija nastavnika kao osnova pedagoškog djelovanja u nastavi. Razvoj mladih, pedagoška dijagnostika i process obrazovanja i nastave. Zona narednog razvoja kao dijagnostičko sredstvo. Taksonomije znanja i ocjenjivanje rada učenika. Sumativno i formativno ocjenjivanje. Kriterijski testovi. Evaluacija rada nastavnika. Kriteriji dobre nastave. Vrjednovanje postignuća škola. Internacionalna vrjednovanja znanja učenja i kvaliteta škole i nastave.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s predmetom, obilježjima i modelima pedagoške dijagnostike i steći elementarna dijagnostička umijeća.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Kleber, E. W. (1992), Diagnostik in pädagogischen Handlungsfeldern – Einführung in Bewertung, Beurteilung, Diagnose und Evaluation.

Leutner, D. (1998), Pädagogisch-psychologische Diagnostik. In: Rost, D. (Hrsg.) (1998), Handwörterbuch Pädagogische Psychologie. Weinheim: Beltz, 1998, S. 378-386.

Wild, K.-P. & Krapp, A. (2001), Pädagogisch-psychologische Diagnostik. In: Krapp, A. & Weidenmann, B., Pädagogische Psychologie., Weinheim: Beltz, S. 513-566.

Weinert, F. E. (Hrsg.) (2001), Leistungsmessungen in Schulen. Weinheim und Basel: Beltz.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Mužić, V. (2002), Uvod u metodologiju odgoja i obrazovanja, Educa, Zagreb.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i praktičan rad.

DIDAKTIČKE TEORIJE

Okvirni sadržaj predmeta

Razine refleksije obrazovne prakse na teorijske razine (didaktika, metodike, koncepcije izvedbe nastave). Temeljni didaktički pojmovi. Didaktičke teorije i modeli nastave. Aktualizacija nastave i potreba teorijskog promišljanja. Didaktika kao teorija odgoja (Erich Weniger, Josef Derbolav; Wolfgang Klafki i Herwig Blankertz; didaktika obrazovnog profila (Hagen Kordes, Andreas Gruschka, Meinert Meyer); Didaktika kao teorija učenja (Paul Heimann, Gunter Otto i Wolfgang Schulz); opća didaktika na psihološkoj osnovici (Hans Aebli); Didaktika obraćanja pozornosti na fenomene (Martin Wagenschein); didaktika kao umijeće poučavanja (Theodor Schulze i Christoph Berg); Teorija obrazovanja u okviru kritičko-konstruktivne odgojne znanosti W. Klafkija; didaktika kao kibernetičko-informacijska teorija Felixa von Cubea, didaktika kao teorija kurikuluma Christine Möller, didaktika kao kritička teorija nastavne komunikacije Reiner Winkela. Refleksije teorijskih modela nastave na nastavnu praksu. Razne orijentacije didaktika kao shvaćanje njenih polazišta.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Stjecanje uvodne orijentacije unutar polazišta i teorijskih okvira na kojima se zasnivaju pojedine didaktičke koncepcije. Razumijevanje elementarnog didaktičkog vokabulara i služenje njime u govoru. Uvoditi studente u raspravu o modelima nastave kao svrshodnim obrascima učinkovitog učenja i poučavanja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bognar, L. i Matijević, M., (2002). *Didaktika*. Školska knjiga, Zagreb,

Gudjons, H., (1994). *Pedagogija – temeljna znanja*. Educa, Zagreb, (Poglavlja: Učenje i Didaktika, str. 171.-204.)

Klafki i dr., (1992.). *Didaktičke teorije*. Educa, Zagreb

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Jelavić, F. (1995). *Didaktičke osnove nastave*. Naklada Slap. Jastrebarsko

Kyriacou, Ch. (1991. i daljnja izdanja). *Temeljna nastavna umijeća*. Educa, Zagreb

Poljak, V. (1991. i daljnja izdanja). *Didaktika*. Školska knjiga, Zagreb

Terhart, E. (2001.). *Metode poučavanja i učenja*. Educa, Zagreb

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

SOCIOLOŠKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ:

SOCIOLOGIJA OBRAZOVANJA

Okvirni sadržaj predmeta

Društveni i povijesni kontekst obrazovanja; Sociologija obrazovanja – nastanak i razvoj (teorijska polazišta; funkcionalističko, konfliktno, liberalno, interakcionističko); Obrazovanje i socijalne promjene (društvena reprodukcija, mobilnost, konflikti); Institucionalni sustavi obrazovanja (obitelj i škola); Obrazovanje i kultura (tradicija, religija, mediji); Obrazovanje i razvoj (kulturni kapital, tržište rada i znanja); Globalizacija i obrazovne perspektive (tehnološke i socijalne promjene, ekološko obrazovanje); Budućnost obrazovanja i uloga nastavnika (ekološka kriza, modernizacija društva i obrazovanja).

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznavanjem sa sadržajima kolegija studenti/ce će steći osnovna, opća znanja iz područja studija te dodatna znanja i intelektualne vještine koje će pridonijeti kompetentnosti njihove nastavničke uloge.

Znanja: stjecanje dodatnih znanja o teoretskim polazištima i povezanosti suvremenog društva (kulture) i obrazovanja (škole), što će pripomoći boljem razumijevanju društvenih ciljeva i smisla odgoja i obrazovanja učenik/c/a.

Vještine: osposobljavanje za prepoznavanje utjecaja socijalnog sustava na život u obrazovnom sustavu i primjene strukovnih socioloških znanja u kontekstu odraza društvenih fenomena na one u odgoju i obrazovanju

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Durkheim, E. (1996). Obrazovanje i sociologija. Societas (Zavod za sociologiju), Zagreb.

Haralambos, M. (2002 ili kasnija izdanja). Sociologija – teme i perspektive (pogl. 11. Obrazovanje, str. 737-882). Golden Marketing, Zagreb.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ballantine, J. H. (1993). The Sociology of Education. Prentice-Hall, Inc, New Jersey.

Delors, J. (1998). Učenje: blago u nama. Educa, Zagreb.

Lesourne, J. (2000). Obrazovanje & društvo. Educa, Zagreb.

Pastuović, N. (1999). Edukologija (V pogl.). Znamen, Zagreb

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS boda

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno.

FILOZOFSKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ:

FILOZOFIJA ODGOJA

Okvirni sadržaj predmeta

Nastavni program predmeta čine filozofske refleksije o odgoju i obrazovanju, koje razmatraju temeljne aspekte ljudskog nastojanja da, posredstvom učenja, razvije intelektualne i emocionalne dispozicije, rekonstruira iskustva i kulturno obnovi život. U središtu pozornosti su tri aspekta filozofije odgoja; a) analitički aspekt (problematiziranje pojmova odgoja, obrazovanja, učenja i poučavanja, nastavnog autoriteta i nastavnih očekivanja); b) kritički aspekt (kritika ideologija, obrana razboritoga vrijednosnog pluralizma, spoznajni i voljni čimbenici građanskih i državljanskih kompetencija); c) preskriptivni aspekt (radikalno umno preispitivanje života, kultiviranje humaniteta u univerzalnom poštovanju moralnih osoba, narativna imaginacija koja njeguje suosjećanje i odgovornost).

Predmet konceptijski povezuje istaknuta razumijevanja odgoja u okviru zapadne filozofske tradicije (Sokrat, Platon, Aristotel, stoici, Augustin, Toma Akvinski, renesansni filozofi, Descartes, Hobbes, Spinoza, Locke, Hume, Rousseau, Kant, Hegel, Nietzsche, Mill, Dewey) sa suvremenim problemima i izazovima, koje pred filozofiju odgoja postavljaju neizvjesna budućnost, rascjepkanost znanja, planetarna sudbina ljudskog roda, multikulturalnost, potreba odgajanja za razumijevanje i mir, konstitucija čovječanstva kao svjetske zajednice.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Osvijestiti i kritički propitati filozofijske pretpostavke odgoja i obrazovanja. To je prijeko potreban uvjet za refleksiju nastavnog djelovanja i raspravu o edukacijskih ciljevima. Studenti se posebno osposobljavaju za kontekstualno i kritičko propitivanje suvremenih curriculumna na temelju njihove utemeljenosti u etičkim vrednotama.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Foucault, M. (1992) *Znanje i moć* (Zagreb: Globus)

Nietzsche, F. (2003) *Schopenhauer kao odgajatelj* (Zagreb: Matica hrvatska).

Morin, E. (2002) *Odgaj za budućnost* (Zagreb: Educa).

Canivez, P. (1999) *Odgajiti građanina?* (Zagreb: Durieux).

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Platon, *Protagora*, u: Platon (1975) *Protagora. Sofist* (Zagreb: Naprijed).

Aristotel, (1988) *Nikomahova etika, i Politika*, (Zagreb: Globus i SNL).

Legrand, L. (1995) *Moralna izobrazba danas: Ima li to smisla?* (Zagreb: Educa).

Hufnagel, E. (2002) *Filozofija pedagogike* (Zagreb: Demetra).

Nussbaum, M. (1997) *Cultivating Humanity: A Classical Defence of Reform in Liberal Education* (Cambridge, MA: Harvard University Press).

Gutmann, A. (1994) What's the use of going to school? The problem of education in utilitarianism and rights theories , in: Sen, A., Williams B. (ed.) *Utilitarianism and beyond* (Cambridge: Cambridge University Press).

Vuk-Pavlović, P., (1996) *Filozofija odgoja* (Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada).

Polić, M. (1993) *K filozofiji odgoja*

Polić, M (1997) *Čovjek, odgoj, svijest* (Zagreb: HFD)

Blake, Smeyers, Smith, Standish (2003) *The Blackwell Guide to the Philosophy of Education* (Oxford: Blackwell Publishing)

Bodovna vrijednost predmeta

3

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

INFORMATIČKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ:

INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE U OBRAZOVANJU

Okvirni sadržaj predmeta

Prednosti i nedostaci primjene računala u nastavi. Tradicionalni model nastave u odnosu na suvremeni model budućnosti – informacijske tehnologije u obrazovanju. Učenje na daljinu - alati za učenje na daljinu. U vježbama: Praktična primjena i način funkcioniranja sustava za učenje na daljinu. Samostalan rad u odabranom sustavu za učenje na daljinu. PowerPoint: metode oblikovanja i izlaganja PowerPoint prezentacije u pripremi nastavnih jedinica (na temu: informacijske tehnologije u obrazovanju).

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti trebaju naučiti mogućnosti suvremenih sustava za učenje te načine njihove primjene u nastavi.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat vježvi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Dryden, G., Vos, J. *Revolucija u učenju - kako promijeniti način na koji svijet uči*. Educa, Zagreb, 2001.

Marinković, R. *Inteligentni sustavi za poučavanje*. Hrvatska zajednica tehničke kulture, Zagreb, 2004.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Bitter, G. G., Pierson, M. E. *Using Technology in the Classroom*. Allyn&Bacon, 2004.

Gardner, H., *Multiple Intelligences: the Theory in Practice*. Basic Books, New York, 1993.

Lee, I. A Research Guide for Students. www.aresearchguide.com, (15. siječnja 2005.)

Porter, L. *Creating the Virtual Classroom: distance learning with the Internet*. Wiley Computer Publishing, New York, 1997.

PowerPoint in the Classroom is produced by ACT360 Media Ltd. in conjunction with Microsoft Corporation.

Copyright ACT360 Media Ltd. 1998. www.actden.com/pp/ (15. siječnja 2005.)

Bodovna vrijednost predmeta

3

Način polaganja ispita

Izrada seminarskog rada. Oblikovanje i izlaganje PowerPoint prezentacije na osnovu napisanog seminarskog rada.

IZBORNI KOLEGIJ:

PRIMJENA RAČUNALA U NASTAVI JEZIKA

Okvirni sadržaj predmeta

Predmet “Primjena računala u nastavi jezika” (eng. Computer-Assisted Language Learning – CALL) predstavlja kombinaciju teorijskih postavki, kriterija za evaluaciju edukativnih programa i praktične primjene informatičke tehnologije. Osim teorije vezane uz razvoj i metodologiju primjene računala u nastavi jezika, uz jezične tehnologije, kriterije za procjenu i uz ulogu multimedijjskih elemenata, studenti će također razviti praktične vještine vezane uz primjenu računala neovisno o jeziku. Kroz praktičan rad prikazat će se mogućnosti primjene različitih izvora informatičke tehnologije (WWW resursi, edukativni programi za učenje jezika, zabavni softver, autorski alati, alati za obradu jezika, elektronski rječnici, strojno prevođenje) te metode integracije u klasičan oblik nastave. Kroz seminarski rad studenti će imati mogućnost prikazati primjenu informatičke tehnologije u nastavi jezika ili prikazati istraživanje vezano uz evaluaciju edukativnog softvera ili će sudjelovati u izradi web stranica vezanih za primjenu računala u nastavi jezika s integriranim kulturološkim elementima.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će steći znanja i vještine te primijeniti odgovarajuće metode u postupcima integracije informatičke tehnologije u nastavu jezika.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Chapelle, Carol. Computer applications for second language acquisition: Foundations for teaching, testing, and research. New York: Cambridge University Press, 2001.

Egbert, J; Hanson-Smith, E. (Eds.) CALL Environments: Research, practice, and critical issues. Alexandria, VA: TESOL, 1999.

Windeatt, S; Hardisty, D; Eastment, D. The Internet: Resource Books for Teachers. Oxford University Press, 2000.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Cameron, K. (Ed.) (1999) CALL: Media, Design & Applications. The Netherlands: Swets & Zeitlinger Publishers.

Chapelle, C. (1998) Multimedia CALL: Lessons to be learned from research on instructed SLA. Language Learning and Technology, 2(1), 22-34. LLT 2(1): 22-34.

European Commission Report (2005) The impact of the use of new technologies and the Internet on the teaching of foreign languages and on the role of teachers of a foreign language. (contribution of Graham Davies).

Kern, R.; Warschauer, M. (1997) Theory and practice of network-based language teaching// M.

Levy, M. Computer-assisted language learning: Context and Conceptualization. New York, New York: Clarendon Press.

Seljan, S; Berger, N; Dovedan, Z. (2004) Computer-Assisted Language Learning (CALL). Proceedings of the 27th International Convention MIPRO.

Warschauer & R. Kern (Eds.) (2000) Network-based language teaching: Concepts and practice. New York: Cambridge University Press.

Warschauer, M. (1996) [Computer-assisted language learning: An introduction](#). // S. Fotos (Ed.) Multimedia language teaching. Tokyo, Japan: Logos International.

Bodovna vrijednost predmeta

2

Način polaganja ispita

Pismeni ispit u obliku seminarskog rada/ praktična primjena/ usmeni

MODUL
HRVATSKI JEZIK U NASTAVNIČKOJ KOMUNIKACIJI

OBAVEZNI KOLEGIJI:

Predmet se sastoji od tri obavezna kolegija. Pojedini od njih nisu obavezni samo studentima filoloških grupa koji navedene sadržaje slušaju u okviru predmeta koji studiraju. Oni umjesto njih biraju izborne kolegije.

HRVATSKI JEZIK ZA NASTAVNIKE

Okvirni sadržaj predmeta

Jezik i jezične djelatnosti. Jezične uloge. Komunikacija kao temeljna jezična uloga. Verbalna i neverbalna komunikacija. Odnos jezika i izvanjezičnoga svijeta. Osnovni jezikoslovni pojmovi i discipline. Funkcionalni i formalni pristup jeziku. Primijenjena lingvistika. Hrvatski jezik u funkciji struke. Jezik i komunikacija u nastavi. Pravogovor. Pravopis. Pregled i služenje hrvatskim jezikoslovnim djelima (gramatike, pravopisi, savjetnici...). Stilovi hrvatskoga standardnoga jezika. Pisane vrste. Nastavnikov govor i čitanje. Predavanje (izlaganje, tumačenje, opisivanje, pripovijedanje, raspravljanje).

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Ovladavanje općim jezikoslovnim pojmovima nužnim za usvajanje znanja o jeziku i znanja o svijetu. Bolje vladanje hrvatskim jezičnim vještinama.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

(tri jedinice kao obavezni izvori seminarškoga rada): Babić, Z. (1986) Izlagači i slušači u vremenskom procjepu, *Jezik* 3/33, Zagreb, 7-78. Glovacki-Bernardi, Z. i sur. (2003) *Uvod u lingvistiku*, Zagreb, ŠK, 9-53, 191-249. Jelaska, Z. (2004) *Fonološki opisi hrvatskoga jezika*, Zagreb, HSN, str. 5-26. Katičić, R. (1992) *Novi jezikoslovni ogledi*, Zagreb, Školska knjiga, str. 7-75. Neill, S. (1994) *Neverbalna komunikacija*, Zagreb. Pandžić, V. (2001) *Govorno i pismeno izražavanje u srednjoj školi*, Zagreb. Pavličević-Franić, D. i M. Kovačević (ur.) (2003) *Komunikacijska kompetencija u višejezičnoj sredini II*, Zagreb, Naklada Slap i Sveučilište u Zagrebu, str. 1-191. Silić, J. (1996) Polifunkcionalnost hrvatskoga standardnoga jezika, *Kolo*, Zagreb, Matica hrvatska, 244-248. Škiljan, D. (1994) *Pogled u lingvistiku*, Rijeka, Naklada Benja. Škiljan, D. (1979) *Osnove semiologije komunikacije*, Zagreb, Sveučilište u Zagrebu. Žic Fuchs, M. (1990) Kognitivna semantika: konceptualno prototipne teoretske postavke, Zagreb, *SOL* 10/11, 95-106. Žic Fuchs, M. (1991) *Znanje o jeziku i znanje o svijetu*. Zagreb, *SOL* (str. 5-64)

Bodovna vrijednost predmeta

2

Način polaganja ispita

Pismeni, ocjena rada i izlaganja.

GOVORNIŠTVO ZA NASTAVNIKE (Govornička teorija i govorničke vještine)**Okvirni sadržaj predmeta**

Opis obilježja monoloških i dijaloških govorničkih vrsta (predavanja, referati, prigodni govori, debate, razgovori, grupno govorno rješavanje problema). Govorničke strategije. Priprema govora s isticanjem formiranja i testiranja središnje misli. Organiziranje govora prema klasičnim kanonima. Govornička argumentacija. Govornička elokvencija, što uključuje i repertoar retoričkih figura i modalnih izraza. Vještina pažljivoga i kritičkoga slušanja. Izvedbena izražajnost. Postizanje govorne glatkoće. Umješna uporaba uzgovornih znakova. Uklanjanje pretjeranoga govornoga straha. Vještina govorenja uz pomoć bilježaka, folija i drugih medija koji se koriste u nastavi, tj. odnos pripremljenoga teksta i govorne izvedbe. Usvajanje pravila slušačkoga i govornoga bontona.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Osposobiti buduće nastavnike za izrazito govorno zanimanje davanjem sustavnih znanja i uputa za stvaranje vještina radi uspješnijega govornoga djelovanja, međudjelovanja i prenošenja znanja učenicima. Pomoći im da osvijeste izgovorna odstupanja od standarda ili izgovorne mane, te važnost zdravoga i ugodnoga glasa kako bi bili i govorni uzor učenicima. Stoga im se kao izborni kolegij predlaže neki od izbornih kolegija na fonetici koji im mogu pomoći u ovoj govornoj profesiji.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminara i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Aristotel (1989) *Retorika*, Zagreb, NaprijedGračani, Đ. (1968) *Temelji govorničtva*, Nadbiskupski duhovni stol Škarić, I. (2000) *Temeljni suvremenoga govorničtva*, Zagreb, Školska knjigaZadro, I. (ur.) (1999) *Glasoviti govori*, Zagreb, Naklada Zadro

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Beker, M. (1997) *Kratka povijest antičke retorike*, Artrezor, ZagrebKvintilijan M.F. (1985) *Obrazovanje govornika*, Sarajevo, Veselin Masleša

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i praktična izvedba.

JEZIČNA INTERAKCIJA I JEZIČNI VARIJETETI**Okvirni sadržaj predmeta**

Pragmalingvistički sadržaj: komunikacijsko djelovanje jezikom, različiti oblici komunikacijske interakcije, govorni činovi, funkcije teksta i dr., s posebnim obzirom na vidove jezičnoga djelovanja važne za razrednu situaciju. Sociolingvistički sadržaji: jezik kao odraz određene zajednice koja njime govori i kao sociokulturna pojava, s posebnim obzirom na komunikacijsku kompetenciju pojedinca i zajednice, jezične varijetete i njihovu primjerenost različitim komunikacijskim situacijama.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina). Osvješćivanje mogućnosti i dosega djelovanja jezikom i priprema za što svrhovitiju upotrebu jezika u nastavnoj situaciji.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminarara. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Davis, S. (1991) *Pragmatics, A Reader*, Oxford
Gobber, G. (ur.), (1990) *La linguistica pragmatica (Atti convegno)*, Milano
Hudson, R.A. (1980) *Sociolinguistics*, Cambridge University Press
Ivanetić, N. (1994) *Govorni činovi*, Zavod za lingvistiku, Zagreb
Jakobson, Roman (1960/1964/), *Linguistics and Poetics* u: T.A. Sebeok (ur.), *Style in Language*, Cambridge, Massachusetts: The M.I.T. Press, 232-239
Romaine, S. (2000) *Language in Society*, Oxford University Press
Trudgill, P. (1989) *Sociolinguistics*, Penguin Books Ltd.
Z. Glovacki-Bernardi (ur.) (2001), *Uvod u lingvistiku*, Školska knjiga, Zagreb
Wunderlich, D. (ur.) (1972), *Linguistische Pragmatik*, Frankfurt/M.

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Ispunjenjem seminarskih obaveza..

IZBORNI KOLEGIJI:

GOVORNA PROIZVODNJA

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij *Govorna proizvodnja* usmjeren je na opis govora kao posebnog oblika komunikacijskog procesa te na mehanizme govorne proizvodnje. Opisuje se anatomija i fiziologija govornih organa. Objašnjavaju se upravljačka razina i tri izvršne razine proizvodnje govora (respiracija, fonacija i artikulacija) te njihovi međusobni odnosi. Govor se raslojava na sloj teksta i glasa te dijeli na govorne članke. Posebno se opisuju karakteristike hrvatskog govornog sustava na segmentalnoj (glasnici) i suprasegmentalnoj (prozodija) razini. ***Razvijanje općih i specifičnih kompetencija***

Cilj je pružiti nastavniku obavijesti o mehanizmima govorne proizvodnje, mogućnosti da njihovo djelovanje procjenjuje na vlastitom govoru te da poboljša govor u onim dijelovima koji su nedostatni a isto tako da i u

učenikovom govoru otkriva dobre i loše strane govorne proizvodnje te da ga upućuje u načine njihovog poboljšavanja.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminara i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Horga, D., (1996.) Obrada fonetskih obavijesti, HFD Zagreb, 11-104 str. Škarić, I. (1991). Fonetika hrvatskoga književnog jezika. U: Babić, Brozović, Moguš, Pavešić, Škarić, Težak: Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika. HAZU i Globus, Zagreb, & 87-275 , & 683-935.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika (1990). Gramatika hrvatskoga jezika. Zagreb, str. 9-46. Malmberg, B. (1974). Fonetika, Svjetlost, Sarajevo. ili Malmberg, B. (1995). Fonetika, IVOR, Zagreb

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

FONETSKA KOREKCIJA (praktikum iz korekcije izgovora)

Okvirni sadržaj predmeta 1. Teorijski uvod u fonetsku korekciju: Optimale (opće, korektivne), visinske karakteristike glasova, načela fonetske korekcije, o čemu treba voditi brigu prilikom fonetske korekcije, postupci fonetske korekcije, elektroakustička pomagala u fonetskoj korekciji. 2. Praktičan rad: Nakon vrlo kratkog teorijskog dijela prelazi se na praktičan rad – svaki student odabere jedan konkretan izgovorni problem (strani jezici, dijalekti) i ispitanika s kojim radi individualno: najprije pod nadzorom nastavnika, a potom samostalno, s ili bez pomoći elektroakustičkih aparata. Tijekom rada vodi se dnevnik korekcije koji je sastavni dio konačnog rada. Ispitanik se snima prije i poslije korekcije, a poboljšanja se analiziraju u grupi, na kraju semestra. Ocjena se temelji na uspješnosti korekcije, na prezentaciji i na pismenom uratku koji se sastoji od analize greške, dnevnika korekcije, analize postupka korekcije i konačnog rezultata, te materijala koji su u korekciji bili korišteni. ***Razvijanje općih i specifičnih kompetencija***

Osposobiti studente za uočavanje izgovornih grešaka koje treba ispraviti i za samostalan rad na njihovu ispravljanju sa i bez elektroakustičkih aparata.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminara i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Zbirka relevantnih članaka i poglavlja (dostupna u knjižnici Odsjeka za fonetiku) Pisani nastavni materijali koji se dobiju uz svaku nastavnu jedinicu.

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

NJEGA GLASA GOVORNIH PROFESIONALACA **Okvirni sadržaj predmeta** Dobit će se upute za pravilnu uporabu glasa u javnom nastavničkom govoru, o vokalnoj njezi i vokalnoj tehnici. Teorijsko znanje na seminaru će se praktički primjenjivati u obliku kratkih izlaganja studenata pred skupinom. Postavljat će se glas svakoga studenta (impostacija), usvojiti će se *zaštitni glas*, vježbe ugrijavanja, fonetske vježbe za glas i izgovor, akcent metoda u saniranju disfonija. U kraćim predavanjima izlaganjima iz svoga područja studiranja, studenti će trebati praktički uključiti čimbenike respiracije, fonacije, artikulacije i rezonancije zdravoga glasa. **Razvijanje općih i specifičnih kompetencija**

Svrha je seminara da studenti usvoje teorijsko znanje o njezi glasa, samostalno usvoje vježbe za prevenciju vokalnoga zamora te da praktički nauče javno govoriti optimalno štedeći glas.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminara i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Benninger, M., Jacobson, B. H., Johnson, A. F. (1994). *Vocal Arts Medicine - The Care and Prevention of Professional Voice Disorders*. New York, Stuttgart: Thieme Medical Publishers, Georg Thieme Verlag.

Berry, C. (1997). *Glumac i glas*. Zagreb: AGM. Škarić, I. (1977). Funkcionalno saniranje disfonija slušanjem. U: Problemi glasa i artikulacije glasova, Savez DDJ i SDS, Beograd, 1977, 197-202. Škarić, I.

(ur.). *Govorne poteškoće i njihovo uklanjanje*. Zagreb: Mladost. Poglavlja: Poremećaji glasa, 151-162;

Rehabilitacija glasa, 163-176. Škarić, I., Varošaneć - Škarić, G. (1999). Vježbe za glas i izgovor. U *Zbornik*

Ustvarjalnost v logopediji, Nova Gorica: Aktiv logopedov Severno primorske regije, Vipava: Center za

usposabljanje invalidnih otrok Janka Premrla Vojka, srt. 197-200. **Popis literature koja se preporučuje kao dopunska**

Gotaas, S., Starr, C. D. (1993). Vocal fatigue among teachers. *Folia phoniatica*, 45, 120-129. Kotby, M. N.

(1995). *The Accent method of voice therapy*. San Diego: Singular Publishing Group, Inc. Rantala, L., Paavola, L., Körkkö, P., Vilkmann, E. (1998). Working-day effects on the spectral characteristics of teaching voice. *Folia phoniatica et logop.*, 50, 205-211. Rantala, L., Vilkmann, E. (1999). Relationship between subjective

voice complaints and acoustic parameters in female teachers' voices. *Journal of voice*, 13, 4, 484-495. Russell,

A., oates, J., Greenwood, K. M. (1998). Prevalence of voice problems in teachers. *Journal of voice*, 12, 4, 467-479. Simberg, S., Laine, A., Sala, E., Rönnemaa, A.M. (2000). Prevalence of voice disorders among future teachers. *Journal of voice*, 14, 2, 231-235.

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

ismeni ispit i usmeno izlaganje.

ORTOEPSKE VJEŽBE ***Okvirni sadržaj predmeta*** Uvježbava se pravilan izgovor segmentalnih sastavnica govora kao što su izgovor suglasnika i samoglasnika te suprasegmentalnih prozodijskih čimbenika govora. Razlučuju se pojmovi standarda, prihvaćenog izgovora (RP), razgovornoga stila, organskoga idioma. Usvaja se sustav bilježenja IPA za izgovor glasnika, fonema i alofona, prozodije i dijakritičkih znakova za hrvatski jezik. Uvježbava se izgovor riječi hrvatskoga podrijetla i posuđenica u fonetskim riječima i u povezanom govoru. Nadalje se ispituje sociofonetski odnos prema različitim naglasnim inačicama istih riječi. Također se određuje izgovorni status svakog studenta. ***Razvijanje općih i specifičnih kompetencija***

Svrha je vježbi da studenti upoznaju, uvježbaju i usvoje prihvaćeni izgovor hrvatskog jezika .

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminara i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava praktičnim radom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Brozović, D. (1957/58). O normiranju književnih naglasaka. *Jezik*, 6, 65-72. Landau, E., Lončarić, M., Horga, D., Škarić, I. (1999). Croatian. U *Handbook of the International Phonetic Association*, Cambridge: Cambridge University Press, 66-69. Lončarić, M. i Vukušić, S. (1998). Fonologija. U M. Lončarić (ur.), *Hrvatski jezik*, 75-90, Opole: Uniwersytet Opolski - Instytut Filologii Polskiej. Silić, J. (1997). Razgovorni stil hrvatskoga standardnog jezika. *Kolo*, 4, 483-495. Škarić, I. (1994) Hrvatski jezik danas. *Jezik*, 41, 4, 97-103. Škarić, I. (1999) Sociofonetski pristup standardnom naglašavanju. *Govor*, XV, 2, 117-137. Škarić, I. (2001). Razlikovna prozodija. *Jezik*, 48, 1, 11-19. Škavić, Đ. i Varošaneć - Škarić, G. (1999). Neke osobitosti hrvatskoga naglasnog sustava. *Govor/Speech*, VVI, 1, 25-31. Varošaneć - Škarić, G. (1995). Govorni stilovi u informativnim emisijama. *Govor/Speech*, XII, 1, 71-79. Varošaneć - Škarić, G. (2001). Poželjnost nekih kategorija izografnih naglasnih heterofona. *Govor/Speech*, XVIII, 1, 33-44. Vuletić, D. (1987). *Govorni poremećaji - Izgovor*. Zagreb: Školska knjiga

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Škarić, I. (1977/78). Pleoaje za govor organski i govor standardni. *Jezik*, 2, 33-42. Škarić, I., Babić, Z., Škavić, Đ., Varošanec, G. (1987) Silazni naglasci na nepočetnim slogovima riječi. *Govor/Speech*, 4, 2, 139-151. Škarić, I. (1991) Fonetika hrvatskoga književnog jezika. U: Babić, S. et al. (R. Katičić, ur.) *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika*, Zagreb: HAZU, Globus, str. poglavlja Izgovor glasnika, 120-146, Govorni dijelovi 281-289, Intonacijska jedinica 309-315, Govorna riječ 315-327, Slog 327-337, Fonemski sloj 337-359.

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Praktični rad.

DVOJEZIČNOST

Okvirni sadržaj predmeta

Određenje dvojezičnosti; povijesni pregled istraživanja dvojezičnosti; odnos i vrste individualne i društvene dvojezičnosti; dinamika dvojezičnoga razvoja (u prirodnome i institucionaliziranome kontekstu); jezična obrada kod dvojezičnih osoba; međujezični utjecaji u dvojezičnom sustavu; komunikacijska kompetencija dvojezičnih osoba; jednojezični i dvojezični modalitet; prebacivanje koda; odumiranje jezika; odnos dvojezičnosti i spoznaje; dvojezičnost i obrazovanje.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Stjecanje uvida u temeljne procese dvojezičnoga razvoja, posebitosti lingvističke i komunikacijske kompetencije dvojezičnih osoba te temeljna pitanja dvojezičnoga obrazovanja.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Hamers, J., Blanc, M. (2000). *Bilingualism and Bilingualism*. 2nd edition. Cambridge: CUP. Romaine, S. (1995). *Bilingualism*. 2nd edition. Oxford: Blackwell Publishers.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bialystok, E. (2001). *Bilingualism in Development: Language, Literacy and Cognition*. Cambridge: CUP. Dewaele, J-M., Housen, A., Wei, L. (ur.) (2003). *Bilingualism: Beyond Basic Principles*. Cleeters Clevedon, Buffalo, Toronto, Sydney: Multilingual Matters Ltd. Hakuta, K. (1986). *Mirror of Language: The Debate on*

Bilingualism. New York: Basic Books. Nicol, J. L. (ur.) (2001). *One Mind, Two Languages: Bilingual Language Processing*. Oxford: Blackwell Publishers. Časopis: *Bilingualism: Language and Cognition*.

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Pismeni ispit.